

ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ

KAĞIT-KARTON SEKTÖR RAPORU

AĞUSTOS 2011

ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ

İÇİNDEKİLER

	<u>SAYFA NO</u>
GİRİŞ	1
KAĞIT ÜRETİM PROSESİ	2
KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜ SINIFLANDIRMASI	6
DÜNYADA KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜ	7
-Dünya Kağıt-Karton Üretim ve Tüketimi	7
-Dünya Kağıt-Karton İhracatı	8
-Dünya Kağıt-Karton İthalatı	10
TÜRKİYE'DE KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜ	12
-Türkiye'de Kağıt-Karton Üretim ve Tüketimi	12
-Türkiye'nin Kağıt-Karton İhracatı	13
-Türkiye'nin Kağıt-Karton İthalatı	15
KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜ SWOT ANALİZİ	17
KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	18
SONUÇ	21
KAYNAKLAR	22
TÜRKİYE'DEKİ KAĞIT-KARTON ÜRETİCİ VE İHRACATÇILARI LİSTESİ	23

Hazırlayanlar: Sevil SAKARYA/Şeref CANLI

AĞUSTOS 2011

G İ R İ Ş

İnsan ömrü boyunca en çok tüketilen sanayi ürünlerinden olan kağıt ve kağıt türevlerine ilişkin veriler, bir ülkenin gelişmişlik düzeyinin önde gelen evrensel ölçütlerini oluşturmaktadır.

Kağıt Milattan 105 yıl sonra Çinliler tarafından bulunmuştur. Türkiye'de Osmanlılar döneminde 18.'inci Yüzyılda İzmir ve Beykoz'da kurulan imalathaneler kapitülasyonlar ve yabancılara tanınan çeşitli imtiyazlar nedeniyle yabancı şirketlerle rekabet edemediklerinden kuruluşlarından kısa bir süre sonra kapanmışlardır.

Modern dünyanın vazgeçilmez ürünü kağıt, esas olarak tabakalar halinde olup, odun hamurunun selülozik liflerinden oluşmuştur. Önceleri, yazı yazma ortamı olarak kullanılan kağıt, bu kullanımı ile uygarlık ve kültürün gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Ama yazı kağıtları artık günümüzde kağıt endüstrisi üretiminin küçük bir oranını oluşturmaktadır.

Sürekli kağıt üretimini sağlayan uzun elekli kağıt makinesi 1803 yılında bulunmuştur. Bu buluşun yaşama geçirilmesi 20-25 yıl sürmüş, 1830 -1846 yılları arasında çeşitli tarihlerde Avrupa'daki gelişmiş sanayi ülkelerinde kurulmaya başlanmıştır. İtalya'da 1846 yılında üretime geçen kağıt makinesi ülkemize İtalya'dan 3 yıl önce yani 1843 yılında gelmiştir. İzmir-Halkapınar'da başlayan üretim maalesef 6 ay sürebilmiştir. O zamanlar, daha çok azınlıkların elinde bulunan ticaretin daha çekici ve ithalatın karlı olması da yerli üretimin engellenmesinde etkili olmuştur.

Ulusal Kağıt Sanayimizin Cumhuriyet döneminde bile kurulması çok kolay olmamıştır. Kağıt Sanayimizin öncüsü olan Sayın Mehmet Ali Kağıtçı'nın uğraşları sonucu 1934 yılında İzmit'te temeli atılan 12.000 ton/yıl kapasiteli ilk tesis, 1936 yılında üretime geçerek ülkemizde ilk kağıdı üretmiştir. Kamu İktisadi Teşekkülü (KİT) olan SEKA üretim kapasitesini 2000 yılında 617.700 ton'a kadar çıkarmıştır. Bu tarihten sonra SEKA, özelleştirme kapsamına alınarak yatırımları durdurulmuş ve 2006 yılına kadar da büyük bir kısmının özelleştirilmesi nedeniyle de sektörden çıkmıştır.

Sermaye yoğun bir sektör olan kağıt sanayinde, özel sektör kağıt sanayine 1960'larda girmiş ve yatırımları 1970'lerde hızlanmıştır. 15.000 ton/yıl civarında bir üretim gücü olan özel sektör kuruluşları bu yıldan sonra modern ve büyük kapasiteli fabrikalarda üretim yapmaya başlamıştır. 2010 yılı sonunda kağıt-karton üretim kapasitesi, 3.687.500 ton/yıl'a ulaşmıştır. Birçoğu çalıştırılmamakta olan özelleştirilmiş SEKA işletmelerini hariç tutarsak, özel sektör fabrikaları hammadde ihtiyacını ithal selüloz ile karşılamaktadırlar. Bunun nedeni, ülkemizde odun fiyatlarının dünya fiyatları ile kıyaslanamayacak mertebelerde yüksek olması ve kamu işletmelerinden kaynaklanan tedarikteki belirsizliklerin özel sektör tarafından riske edilememesidir. Kahverengi kağıt üreten fabrikalar da hammadde olarak ikincil elyaf (geri dönüşen kağıt) kullanmaktadırlar.

Türkiye'de 1936 yılında kurulan kağıt sektörü, 1980'li yıllara kadar talebi yurtiçi üretimle karşılama amacı doğrultusunda faaliyet göstermiştir. 1963-79 dönemi Türk kağıt sektörü için tam bir büyüme ve gelişme dönemi olmuştur. Uzun yıllar dış rekabete kapalı olarak gelişen sektör, Avrupa Birliği (AB) ile Türkiye arasındaki gümrük duvarlarının kaldırılması ile yeni bir döneme girmiştir.

Türkiye'de kağıt üretimi selüloz ithalatı ve geri dönüşümlü kağıtların değerlendirilmesi ile yapılmaktadır. Hammadde sağlayan tek kuruluş niteliğindeki SEKA-Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları'nın özelleştirilmesini takiben sektörün temel hammadde kaynakları; selüloz ithalatı ve atık kağıtların yeniden değerlendirilmesi olmuştur.

KAĞIT ÜRETİM PROSESİ

Üretim Yöntemi: Kağıt-karton üretim teknolojisi genel olarak; odun, yıllık bitki ve atık kağıt gibi hammaddelerden kimyasal, yarı kimyasal ve mekanik yollarla elde edilen hamurların dövme, kesme, saçaklandırma ve temizleme gibi işlemlere tabi tutularak dolgu ve şartlandırma maddeleri ilave edildikten sonra, elek üzerinde safiha oluşturulması, kurutulması ve bunun uygun ebatta kesilmesi işlemlerini kapsamaktadır.

Selüloz Üretimi: Kağıdın yapımında kullanılan başlıca hammaddeler ladin, köknar, çam, kayın, kavak, okaliptüs gibi orman ürünleri ile saman, kendir, keten, jüt kamışı gibi yıllık bitkiler olup, atık kağıtlar, keten, kendir eskileri ve pamuklu paçavralarda hammadde olarak kullanılmaktadır.

Odunlar, yongalama makineleri, saman, kendir, kamış gibi yıllık bitkiler ise kesme makineleri ile ufak parçalara ayrılırlar. Yongalar daha ziyade kalsiyum bisülfid, sodyum hidroksit, sodyum sülfür karışımı, bitkiler ise sodyum hidroksit, sodyum mono sülfid, sodyum sülfür gibi çeşitli kimyasal madde çözeltileri ile pişirme kazanlarında 135-180 C 'de 4-7 atü'lük basınç altında pişirilir.

Bitkideki selüloz liflerini birbirine bağlayan lignin ve diğer bazı kimyasal maddelerin büyük bir kısmı bu işlem sırasında çözeltiliye geçer ve hamur halinde selüloz elde edilmiş olur. Esmer renkli olan selüloz yıkanarak içindeki yabancı maddelerden ve az pişmiş kısımlardan temizlenir.

Kağıt-Karton Üretimi: Kağıt-karton üretiminin ana bölümlerinden;

Hamur Hazırlama Bölümü sırasıyla; açma, temizleme, dövme, parçalama, öğütme ve katkı maddeleri ilavesi işlemlerini kapsamaktadır. Hazırlanan hamurun "Kağıt Makinesi Öncesi İşlemleri" bölümü; seyreltme ve temizleme kademelerini, "Kağıt Makinesi" bölümü ise; süzme, presleme ve kurutma işlemlerini kapsamaktadır.

Üretimdeki ana bu bölümler kağıt-karton alt gruplarının üretim teknolojileri kullanılan hammadde çeşidi ve kağıt makinesi özellikleri açısından farklılıklar göstermektedir.

Hazırlanan hamur, yatay hamur teknesi, elek ve dağıtma kasasından sonsuz süzgeçe gelir. Burada suyunun bir kısmını bırakarak yaş safiha halini alır. Daha sonra bu yaş safiha yaş preslerde suyunun bir kısmını daha bırakarak safiha halini alır ve buradan da kurutma silindirlerine, ardından da perdah valslerine giderek perdahlanmış olarak tamponlara sarılır. Bundan sonraki aşamada safihalar ya istenilen boyutlarda kesilerek veya bobin haline getirilerek ambalajlanır ve satılır.

Kağıdın kalitesi; hammadde, kağıt hamurunun hazırlanma metodu, kağıt hamuruna ilave edilecek çeşitli katkı maddeleri, kağıdın gramajı ve sonuçta elde edilmiş olan kağıt yapraklarına uygulanan kimyasal işlemler gibi çeşitli nedenlere bağlı olurken, kağıdın dayanıklılığı, üretiminde kullanılan liftlerin mukavemeti ve uzunluğu ile imalat metotlarına bağlıdır.

Kağıt çeşitlerinden, yazı tabı kağıdı (gazete kağıdı) %100 kısa ve uzun elyaf selülozuna gerekli pigment ve yardımcı madde ilavesi ile elde edilmekte olup, bu hamur içine belirli oranlarda mürekkebi alınmış selüloz katılabilir. Gazete kağıdı SEKA'nın Aksu ve Balıkesir İşletmelerinde mekaniksel (Stone Ground Wood veya SGW) ve kimyasal Termo Mekaniksel yöntemle(Chemi-Thermo-Mechanical Pulping veya CTMP) üretilmektedir.

Sargılık kağıtlarda cinslerin çok fazla olması nedeniyle hammadde kullanımını çok değiştirmektedir. Genelde % 100 atık kağıt ile %100 selüloz kullanımına kadar çeşitlenmektedir. Üretimde kullanılan makineler hız, genişlik ve otomasyon farkı hariç teknoloji ve kalite yönünden AB ülkeleri seviyesindedir.

Ülkemizde oluklu mukavva kağıtlarından kraft liner ve kraft torba kağıdı türlerinin üretiminde hammadde olarak odundan elde edilen %100 selüloz kullanılmaktadır. Fluting ve test liner türlerinin üretiminde hammadde olarak ise yıllık bitkilerden (saman, kamış, çeltik vb.) elde edilen selüloz ve atık kağıt kullanılmaktadır. AB ülkelerinde kraft torba kağıtların üretiminde %100 selüloz hammadde olarak kullanılırken, kraft liner kağıtlarının üretiminde odundan elde edilmiş selüloz yanında atık kağıtlar hammadde olarak kullanılmaktadır.

Fluting ve test liner kağıtlarının üretiminde genel olarak atık kağıtlar çeşitli elyaf sınıflandırmaları kademelerinden geçirilerek kullanılmaktadır. Çevre sorunları nedeniyle yıllık bitki selülozu kullanılmamaktadır.

Temizlik kağıtları %100 atık kağıt ile %100 selüloza kadar değişen hammadde aralığında elde edilmekte olup, beyazlık talebi nedeniyle maksimum selüloz kullanımına doğru yönelmektedir.

Karton üretimi, çok katlı olması nedeniyle prosesin başlangıcı kağıt üretimine göre değişmektedir. Genel yöntem değişik kalitelerdeki kağıt hamuru ayrı ayrı eleklerden geçerek safiha haline getirilir. Oluşturulan safihalar makine içinde birleştirilerek çok katlı karton haline getirilir. Diğer bölümler ise kağıt üretiminde olduğu gibidir.

Sigara ve ince özel kağıtlarda, hammadde olarak %50 sülfat ve okaliptüs selülozu %50 kendir, keten selülozu olmak üzere %100'e varan selüloz kullanılmaktadır. 1997 yılının ortalarında tamamlanan modernizasyon yatırımları ile sigara kağıdı üreten fabrikalarımızın teknolojisi bu gün için dünyada en iyi sigara kağıdı üreten ilk üç fabrika teknolojilerinin seviyelerine ulaşmıştır.

Prosesin temizleme kademelerinde hamurun safiha haline dönüştürülmesinde ve suyunun alınması için uygulanan vakum, basınç ve ısı transferi aşamalarında yeni teknolojik gelişmeler hızla artmakta ve tüm tesislere kolaylıkla uygulanabilmektedir.

Son yıllarda otomasyonda, yeni proses dizaynlarında ölçü, test cihaz ve metodlarından proses analiz yöntemleri ile kalite teminat sistemlerinde sağlanan gelişmeler sayesinde, kağıt üretim prosesinde kalitenin yükselmesine sıfır hata ile üretim yapılmasına, üretim hızı ve verimliliğin artırılmasına, maliyetlerin en aza indirilmesine imkan sağlamıştır.

Ürün Standartları: Kağıt-karton sektöründe yaygın olarak kullanılan test metodları şu anda TAPPI (Technical Association of Pulp and Paper) standart metodlarıdır. TAPPI haricinde SCAN, DIN ve ISO standartları kullanılmaktadır. Ancak sektörde yoğun olarak kullanılan TAPPI metodları bu güne kadar sürekli geliştirilmiş olmasına rağmen dünya standartlarında yapılması gerekli değişiklikler yapılamamıştır.

Zaman içinde diğer ülkelerle rekabet edebilmede kalite unsuru önemli olduğundan kaliteyi ilgilendiren her türlü test metodu, ölçüm sistemi ve analiz yöntemleri gibi unsurlar gelişmiş teknolojilerinki ile aynı olma zorunluluğunu getirmiştir. Bu gelişmeler sonucu kullanılan test metodlarının zamana uyarlanması çalışmalarına sektörde hız verilmiştir.

Oluklu mukavva kutular, oluklu mukavva imalinde kullanılan kağıtlarla ilgili olarak TS 609,635,636,1301,1302,3120,3121,3122,3214 standartları mevcuttur. İSO 9000 sistem standardıyla ilgili olarak sektörde çalışmalar sürdürülmekte olup, 46 adet kuruluşun ISO 9000 alan 25 işletme sektöründe mevcut iken bazı kuruluşlar ISO 9001 standardı almışlardır.

	Standartlar
Karton Dosyalar	TS 2900
Karft Kağıdı(ağır hizmet torbaları için)	TS 3026
Yazı-tabı kağıtlarının kullanıldığı defter	TS 4544
Zarflar,kartlar ve yazışma kağıtları	TS 6488
Yazışma kağıtları (1.hamur kağıt ,2. hamur kağıt pelur)	TS 5735
Turnusol kağıdı	TS 10083
Mumlu	TS 3975
Duvar kağıtları	TS 5228
Aydinger	TS 5734
Fotokopi kağıtları (tabakalar halinde)	TS 10776
Karbon kağıtları	TS 10881
Sargılık kağıt (paketleme için)	TS 9680
Baskı kağıdı	TS 11610
Telex	TS 11547
Resim kağıtları için	TS 11432
Atık Kağıtlar	TS 11432
Kağıt havlular	TS 6041
Kağıt peçeteler	TS 11668
Harita, Kağıt past.	TS 12439
Faksimile Kağıtları	TS 4635
Oyun Kağıtları	TS 12440
Baskı ve Yazışma Kağıdı	TS 5600
Sürekli kağıtlar için	TS 11610 EN 12858
Gıda yardımının taşınması için kağıt torbalar	TS EN 770

Atık Kağıt: İcadından buyana kağıdın elde edilmesinde kullanılan odun, pamuk, jüt, saman, kamış, kendir gibi asıl hammadde kaynakları yanında atık kağıt gibi ikincil lif olarak bilinen kaynaklarda kağıt üretiminde önemli yer tutmaktadır.

Asıl hammaddelerden elde edilen kağıtların üstün niteliklere sahip olmasına rağmen bu kaynakların özellikle ülkemizde sınırlı olması, orman yetiştirmenin uzun süre alması, tabi kaynakları koruma ihtiyacı, enerji maliyetlerinin artması atık kağıt veya ikincil lif kullanımını cazip hale getirmiştir.

Atık kağıt toplanması, kağıt ve karton ürünlerinin kullanıldıktan sonra tekrar geri dönüştürülerek hammadde olarak yararlanılması günümüz kağıt üretim teknolojilerinde mümkün olmaktadır. Böylelikle kullanılmış kağıtların çöpe atılmasının yarattığı çevre kirliliği ve kağıttan kağıt üretilmesi sonucu daha fazla ağaç kesilmesi önlenebilmektedir.

Atık kağıt kullanımında her geçen yıl biraz daha artış sağlansa da halen ülkemizde gelişmemiş yöntemlerle toplandığı için sanayiye dönüş oranı düşük kalmaktadır. Ancak sektörün geneli açısından yerli atık kağıt kullanımının dolayısıyla geri kazanım oranının artması önemli bir gelişme olarak kabul edilebilir. Atık kağıt üretimde diğer hammaddelerle karıştırılarak

kullanılabildiği gibi gelişen teknoloji sonucu %100 atık kağıt kullanılarak elde edilen ürün sayısı artmaktadır.

Özellikle ambalaj kağıdı ve karton türlerinde atık kağıt kullanımı daha yaygındır.

Atık kağıdın birinci elden cinslerine ayrılarak depolanması gerekmektedir. Cinslerine ayrılmadan toplanan karışık atık kağıtlar daha çok katma değeri düşük olan gri karton, imitasyon karft, şrenz fluting, testliner ve kroma karton gibi kağıt türlerinin üretiminde kullanılmaktadır. Oysa cinslerine ayrılarak depolanmış olan atık kağıdın açma, mürekkep giderme, temizleme ve beyazlatma kademelerinden geçilerek katma değeri daha yüksek olan kağıt türlerinin üretiminde kullanılması mümkün olmaktadır. Dolayısıyla atık kağıtların cinslerine göre toplanarak depolanması ve bunları işleyecek sistemlere sahip olunabilmesi çok önemlidir.

Atık kağıdın toplama oranı, halkın yoğunluğuna kişi başına düşen kağıt tüketimine ülke kağıt endüstrisinin talebine ve hükümetlerin yasal önlemlerine bağlı olarak değişmektedir. Atık kağıtların geri dönüşümünün artırılması ve geri dönen kağıdın kalitesinin yükseltilmesi sağlanabilmesi için;

- Atık kağıdın geri dönüşümünün ekonomiye sağlayacağı maddi katkısı ve nasıl toplanacağı konusunda halkın bilinçlendirilmesi gereklidir.
- Atık kağıdın geri kazanılmasının artırılması için toplama sınıflandırma ve tanımlama gibi verim artırıcı sistemler kurulmalı ve mevcut olanlar geliştirilmelidir.
- Atık kağıdın yakılması ve çöpe atılmasını önleyici bir takım yasal tedbirlerin alınmasına hız verilmelidir.
- Atık kağıt fiyatları gerçekçi ve özendirici olmalı ve toplamayı teşvik edici düzeyde tutulmalıdır.
- Yeni kurulacak olan kağıt-karton üretim tesislerinin atık kağıt kullanan tesisler olmasını sağlamak için ucuz krediler sağlanarak özendirilmelidir.

Atık kağıdı geri kazanmanın faydaları;

- Orman kaynaklarının daha az tüketilmesini sağlamaktadır.
- Üretim için gerekli enerji ihtiyacı daha az olacak ve enerji tasarrufu sağlanacaktır.
- Kağıdın bünyesinde bulunan bazı maddeler geri kazanıldığında kimyevi madde tasarrufu sağlanmış olacaktır.
- Atık kağıdın ülke içinde toplanıp kullanılması halinde selüloz ve atık kağıt ithalatı azalacaktır.
- Üretimin atık kağıt kullanılarak yapılması halinde üretimde kullanılan kimyasalların daha az tüketilmesi dolayısıyla çevre kirliliği azalacaktır.

KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜ SINIFLANDIRMASI

Armonize sisteme göre, kağıt ve kağıt ürünleri Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon Kodları (GTİP) aşağıda verilmektedir:

KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜ SINIFLANDIRMASI

GTİP NO	ÜRÜN TANIMI
4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka)
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton (perfore edilmemiş kart ve şeritler)
4803	Tuvalet-temizlik kağıtları (rulo halinde)
4804	Kraft kağıt/kartonlar-sıvanmamış-rulo veya tabaka halinde
4805	Diğer sıvanmamış kağıt/kartonlar (rulo veya tabaka)
4806	Bitkisel parşömen, yağ geçirmez kağıt, aydinger, kristal kağıt
4807	Yapıştırma ile elde edilen kağıt/karton (rulo/tabaka halinde)
4808	Oluklu kağıt/kartonlar; krepe, kırmalı, kabartmalı kağıtlar
4809	Karbon kağıdı; kopya, çıkartma kağıtları, rulo vb.
4810	Bir/iki yüzü kaolin (çin kili), inorganik madde sıvanmış kağıtlar
4811	Kağıt/karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar
4812	Kağıt hamurundan filtre edici blok ve levhalar
4813	Sigara kağıdı
4814	Duvar kağıtları, duvar kaplamaları, cam kağıtları
4816	Karbon kağıdı, kopya kağıdı, çıkartma ve stensil kağıtları
4817	Kağıt ve kartondan zarflar, mektup kartları, kartpostallar vb.
4818	Tuvalet kağıtları, kağıt havlu, mendil, kumaş, masa örtüsü vb.
4819	Kağıt/karton vb. esaslı kutu, kılıf, torba vb. Eşya
4820	Defterler, bloknotlar, klasörler, dosyalar vb. kırtasiye eşyası
4821	Kağıt/kartondan her cins etiketler
4822	Kağıt hamuru, kağıt, karton esaslı bobin, masura makara vb.
4823	Diğer ölçüsüne göre kesilmiş kağıt vb; kağıt esaslı eşyalar

DÜNYADA KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜ

Dünya Kağıt-Karton Üretim ve Tüketimi: 2009 yılı verilerine göre; dünya kağıt ve karton üretimi 370,7 milyon ton civarındadır.

FAO-Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü istatistiklerine göre; dünyada kağıt ve kartonun %41,7'si Asya'da, %27,4'si Avrupa'da, %22,8'i Kuzey Amerika'da üretilmektedir.

Dünya kağıt-karton üretiminden ülkelerin aldığı paya bakıldığında ise; 2009 yılında dünyanın en büyük kağıt-karton üreticisinin ÇİN HALK CUMHURİYETİ olduğu görülmektedir. Dünya kağıt ve selüloz üretiminde lider konumda olan ÇHC dünya üretiminin yaklaşık %24'ünü yapmaktadır. İkinci sırada 71,6 milyon ton ile ABD'nin yer aldığı görülmektedir. Onu sırasıyla 26,3 milyon ton ile Japonya, 20,9 milyon tonla Almanya, 12,8 milyon tonla Kanada, 10,9 milyon tonla İsveç, 10,6 milyon tonla Finlandiya ve 10,5 milyon tonla G.Kore takip etmektedir.

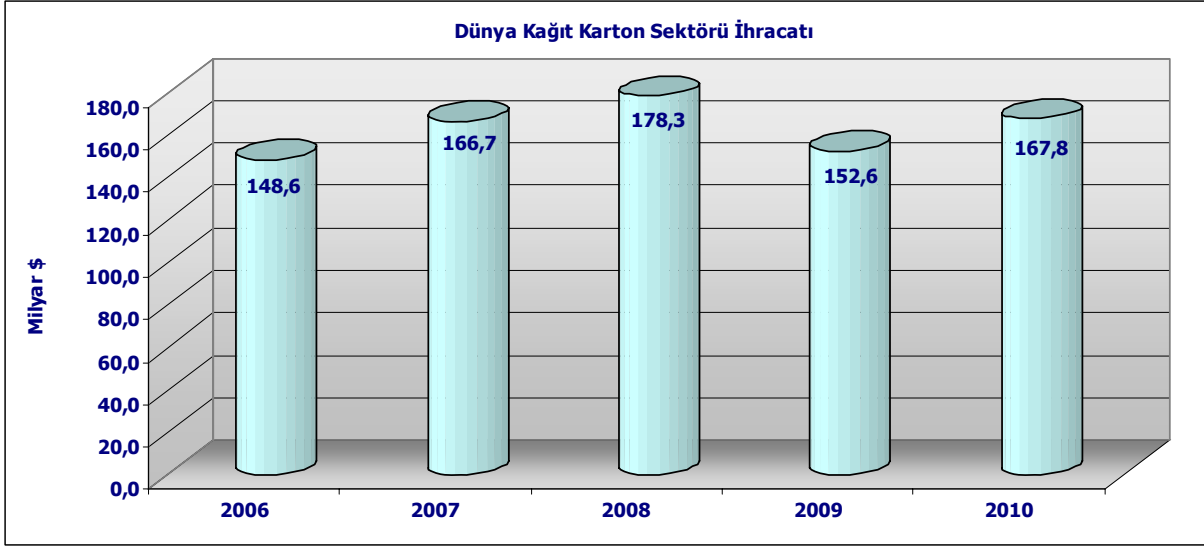
Türkiye ise 2,5 milyon tonluk kağıt-karton üretimi ile dünyanın 25. büyük kağıt-karton üreticisidir.

Dünya'da milyonlarca insan, çevre bilinciyle, kağıt ürünlerinin dönüşümü için çaba göstermektedir. Kağıt dönüşüm oranı 2009 yılında A.B.D.'de %63,4, Avrupa'da ise %72,2 olarak gerçekleşmiştir.

Kağıt ve karton talebindeki artış Avrupa'dan K.Amerika ve başta Çin olmak üzere Asya'ya doğru yönelmektedir. Asya global tüketimin %40'ını oluşturmaktadır. FAO-Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün tahminine göre 2005-2020 yıllarını kapsayan süreçte dünya kağıt ve karton tüketimi yıllık %3 oranında artacaktır.

Türkiye ise 5,4 milyon ton ile dünya sıralamasında 16. kağıt-karton tüketicisi olarak yerini almıştır. Türkiye'de kişi başına 68,6 kg kağıt-karton tüketimi yapılmaktadır.

Dünya Kağıt-Karton İhracatı: Dünya kağıt-karton ihracatı 2006 yılında 148,6 milyar \$ düzeyinde iken, 2010'da 167,8 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: Trademap, 2011

2010 yılında dünya kağıt-karton ihracatından en büyük payı 24,2 milyar \$'la Almanya almıştır. Dünya ihracatının %14,5'ini gerçekleştiren Almanya'yı, 15,7 milyar \$'la ABD takip etmektedir. Dünya ihracatından %9,4 oranında pay alan ABD'yi, 10,8 milyar \$'la İsveç, 9,8 milyar \$'la Finlandiya, 9,7 milyar \$'la ise Kanada takip etmiştir. Türkiye 1,2 milyar \$'lık kağıt-karton ihracatı ile 216 ülke arasından dünyanın en fazla ihracat yapan 26.ülkesi olarak yerini almıştır.

Dünya Kağıt-Karton Sektörü İhracatı (Bin \$)								
SIRA	ÜLKELER	2006	2007	2008	2009	2010	2010-2009 Değişim (%)	% Pay
1	Almanya	21.294.211	24.021.524	25.495.211	22.298.995	24.297.056	9,0	14,5
2	A.B.D.	13.216.633	14.337.359	15.556.986	13.674.318	15.766.983	15,3	9,4
3	İsveç	9.892.581	10.872.650	11.998.304	10.142.154	10.820.571	6,7	6,5
4	Finlandiya	10.532.339	11.500.269	11.552.721	9.001.092	9.822.629	9,1	5,9
5	Kanada	12.596.272	12.026.736	12.420.894	9.603.653	9.734.444	1,4	5,8
6	Çin	5.397.130	7.119.781	7.744.995	7.567.069	9.564.062	26,4	5,7
7	Fransa	7.996.767	8.987.840	9.403.279	7.717.895	7.863.917	1,9	4,7
8	İtalya	6.478.216	7.499.783	7.836.438	6.617.559	7.281.491	10,0	4,3
9	Hollanda	5.322.815	5.948.703	5.930.378	5.038.892	6.024.598	19,6	3,6
10	Belçika	5.089.246	5.644.991	6.090.290	5.056.456	5.322.861	5,3	3,2
11	Avusturya	4.704.885	5.371.115	5.881.849	4.858.105	5.120.806	5,4	3,1
12	İspanya	3.568.493	4.275.679	4.670.780	3.860.787	4.369.332	13,2	2,6
13	Endonezya	2.805.339	3.328.017	3.737.544	3.357.340	4.186.227	24,7	2,5
14	Polonya	2.578.578	3.326.248	3.947.160	3.577.869	4.025.001	12,5	2,4
15	İngiltere	3.901.422	4.450.936	4.487.865	3.745.792	3.783.673	1,0	2,3
16	Japonya	2.554.353	2.743.361	3.127.532	2.544.118	3.433.327	35,0	2,0
17	Güney Kore	2.253.990	2.365.197	2.620.989	2.297.803	2.763.175	20,3	1,6
18	Portekiz	1.304.905	1.441.676	1.673.414	1.531.968	2.036.730	32,9	1,2
19	İsviçre	1.967.802	2.131.418	2.270.959	1.913.184	2.028.522	6,0	1,2
20	Brezilya	1.523.679	1.702.189	1.919.572	1.686.132	2.008.556	19,1	1,2
26	Türkiye	624.667	861.427	1.077.652	1.004.801	1.217.141	21,1	0,7
	Diğerleri	22.959.672	26.711.860	28.878.190	25.515.403	26.281.770	3,0	15,7
	Toplam	148.563.995	166.668.759	178.323.002	152.611.385	167.752.872	9,9	100,0

Kaynak: Trademap, 2011

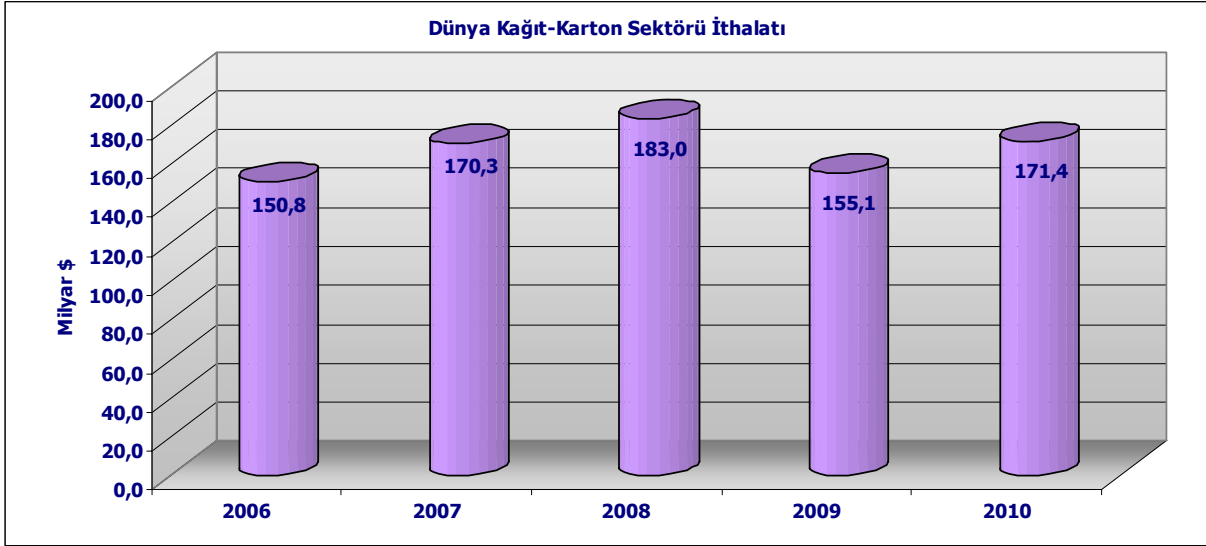
Kağıt-Karton Sektör Raporu

Ürün Grupları Bazında Dünya Kağıt-Karton Sektörü İhracatı (Bin \$)						
G.T.İ.P.	Ürün Tanımı	2006	2007	2008	2009	2010
4810	Kaolin veya diğer inorganik maddeler ile kaplanmış kağıt-karton	30.139.454	33.305.869	34.673.431	28.552.154	32.067.109
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton(yazma, basma ve diğer grafik işlerinde kullanılan)	20.889.048	23.385.522	25.133.756	21.720.502	22.424.323
4818	Tuvalet kağıtları, ev işleri veya sağlık amacıyla kullanılan kağıtlar	15.982.125	18.175.382	20.563.589	19.584.332	20.436.353
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar(sıvanmış, emdirilmiş, kaplanmış)	14.449.312	16.511.077	17.555.163	15.741.383	17.455.689
4819	Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalardan kutular, muhafazalar	14.608.679	16.913.320	18.248.262	16.372.863	17.176.916
4804	Birincil elyaf kağıt ve kartonları	9.694.727	11.427.792	11.701.475	9.064.678	11.006.731
4805	Diğer kağıt ve kartonlar	7.239.612	8.729.424	9.171.221	7.026.268	9.491.555
4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka halinde)	10.006.176	9.780.719	10.793.130	7.755.570	7.992.374
4823	Diğer kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz lif tabakaları	5.382.996	5.587.923	5.980.895	5.371.082	5.788.466
4821	Kağıt veya kartondan her cins etiketler	3.750.610	4.205.453	4.416.490	3.948.614	4.071.978
4820	Kağıt veya kartondan kayıt defterleri, hesap defterleri, sipariş defterleri vb.	3.485.570	4.116.288	4.434.480	3.748.606	3.977.360
4803	Tuvalet ve yüz temizliği için ince kağıt, havlu ve kağıt peçete	2.326.935	2.681.940	2.956.715	2.590.948	2.831.231
4814	Duvar kağıtları ve benzeri duvar kaplamaları, cam kağıtları	1.309.778	1.608.824	1.844.182	1.485.610	1.708.048
4806	Bitkisel parşömen, yağ geçirmez kağıtlar, çizim kağıtları ve kristal kağıt	1.281.654	1.429.223	1.559.333	1.357.420	1.549.765
4808	Oluklu kağıt ve kartonla, rulo veya tabakalar halinde	1.273.794	1.497.345	1.504.694	1.140.978	1.309.862
4813	Sigara kağıdı(kesilmiş, şekil verilmiş olsun olmasın)	977.078	959.351	1.121.734	1.118.836	1.161.063
4809	Karbon kağıdı, kendinden kopya eden kağıt ve diğer kopya veya transfer kağıtları	1.211.110	1.275.181	1.206.764	1.019.335	1.103.885
4817	Mektup zarfları, kartları, resimsiz kartpostallar ve haberleşme kartları	1.154.707	1.309.432	1.256.319	1.083.597	1.048.528
4807	Yapıştırma suretiyle elde edilen kağıt ve kartonrulo veya tabaka halinde	717.243	792.111	861.204	739.284	784.862
4816	Karbon kağıdı, kendinden kopya eden kağıt ve diğer kopya veya transfer kağıtları (4809 pozisyonundakiler hariç)	510.712	565.796	560.752	459.506	483.963
4822	Kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan bobinler, masuralar, makaralar vb.	306.284	341.123	367.648	297.363	352.671
4812	Kağıt hamurundan filtre edici blok ve levhalar	126.819	118.220	144.049	117.591	120.425
4815	Kağıt veya kartondan yer kaplamaları (kesilmiş olsun olmasın)	3.315	9.128	7.354	4.482	6.391
TOPLAM		148.563.995	166.668.759	178.323.002	152.611.385	167.752.872

Kaynak: Trademap, 2011

2010 yılında dünyada en fazla ihracatı yapılan kağıt-karton çeşitleri sırasıyla; kaolin ve inorganik maddeler ile kaplanmış kağıt-karton, sıvanmış kağıt-karton ile tuvalet kağıtları, ev işleri ve sağlık amacıyla kullanılan kağıtlardır.

Dünya Kağıt-Karton İthalatı: Dünya kağıt-karton ithalatı 2006 yılında 150,8 milyar \$ değerinde iken, 2010 yılında 171,4 milyar \$'a çıkmıştır.

Kaynak: Trademap, 2011

2010 yılında dünyanın en büyük kağıt-karton ithalatçısı 16,5 milyar \$'la ABD olmuştur. Dünya kağıt-karton ithalatının %9,6'sını yapan ABD'yi sırasıyla Almanya (%9,1), Fransa (%5,8), İngiltere (%5,6) ve İtalya (%3,6) takip etmiştir. Türkiye ise 230 ülke arasından dünyanın en fazla kağıt-karton ithalatı yapan 15.ülkesi olmuştur.

Dünya Kağıt-Karton Sektörü İthalatı (Bin \$)								
SIRA	ÜLKELER	2006	2007	2008	2009	2010	2010-2009 Değişim (%)	% Pay
1	A.B.D.	19.985.566	19.348.959	19.447.867	15.563.130	16.538.117	6,3	9,6
2	Almanya	13.803.502	15.319.579	16.311.701	14.920.617	15.625.821	4,7	9,1
3	Fransa	9.390.372	10.978.684	11.795.032	9.981.221	9.954.450	-0,3	5,8
4	İngiltere	9.708.106	11.085.828	10.578.128	9.010.085	9.536.839	5,8	5,6
5	İtalya	5.658.102	6.556.205	6.697.243	5.521.391	6.231.935	12,9	3,6
6	Hollanda	4.848.828	5.694.832	6.031.161	4.946.508	6.123.428	23,8	3,6
7	Kanada	5.526.276	5.801.399	5.907.213	5.259.506	5.741.928	9,2	3,4
8	Belçika	5.213.103	6.057.811	6.573.009	5.342.182	5.560.548	4,1	3,2
9	Meksika	4.513.678	4.677.390	4.778.867	3.992.904	4.722.217	18,3	2,8
10	Çin	4.215.062	4.287.395	4.363.341	3.880.428	4.612.859	18,9	2,7
11	İspanya	4.750.655	5.570.433	5.579.327	4.418.747	4.465.892	1,1	2,6
12	Polonya	2.946.229	3.776.767	4.329.619	3.583.249	4.047.001	12,9	2,4
13	Rusya Fed.	2.546.833	3.245.988	3.879.868	3.289.047	3.848.499	17,0	2,2
14	Japonya	2.535.282	2.453.520	2.775.764	3.246.890	3.477.672	7,1	2,0
15	Türkiye	2.043.051	2.469.551	2.605.213	2.211.255	2.819.742	27,5	1,6
16	İsviçre	2.188.875	2.519.938	2.810.710	2.504.249	2.599.941	3,8	1,5
17	Avustralya	2.003.293	2.307.542	2.480.542	2.106.857	2.588.165	22,8	1,5
18	Avusturya	2.106.851	2.556.294	2.763.198	2.336.916	2.557.187	9,4	1,5
19	Hong Kong	2.383.471	2.376.845	2.423.053	1.972.225	2.201.576	11,6	1,3
20	Çek Cum.	1.621.292	2.042.741	2.471.386	2.044.538	2.165.004	5,9	1,3
	Diğerleri	42.851.939	51.216.635	58.419.002	48.968.281	55.968.340	14,3	32,7
	Toplam	150.840.366	170.344.336	183.021.244	155.100.226	171.387.161	10,5	100,0

Kaynak: Trademap, 2011

Kağıt-Karton Sektör Raporu

2010 yılında dünyada en fazla ithal edilen kağıt-karton türlerine bakıldığında ilk üç ürünün ihracatla aynı sırada olduğu dikkat çekmektedir. En fazla ithal edilen kağıt-karton türü kaolin veya diğer inorganik maddeler ile kaplanmış kağıt-kartondur. Onu sırasıyla sıvanmış kağıt-karton ile tuvalet kağıtları, ev işleri ve sağlık amaçlı kullanılan kağıtlar izlemiştir.

Ürün Grupları Bazında Dünya Kağıt-Karton Sektörü İthalatı (Bin \$)						
G.T.İ.P.	Ürün Tanımı	2006	2007	2008	2009	2010
4810	Kaolin veya diğer inorganik maddeler ile kaplanmış kağıt-karton	30.641.864	33.900.584	35.673.430	28.759.358	31.850.270
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton(yazma, basma ve diğer grafik işlerinde kullanılan)	21.046.993	23.855.935	25.536.144	21.846.385	22.673.949
4818	Tuvalet kağıtları, ev işleri veya sağlık amacıyla kullanılan kağıtlar	15.669.218	18.296.260	20.692.809	19.477.946	20.219.571
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar(sıvanmış, emdirilmiş, kaplanmış)	14.883.694	16.908.186	18.036.824	15.769.937	17.706.689
4819	Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadandan veya selüloz lif tabakalardan kutular, muhafazalar	14.439.846	16.854.632	18.550.070	16.133.411	17.385.506
4804	Birincil elyaf kağıt ve kartonları	9.986.915	11.633.124	12.441.331	9.573.822	11.780.304
4805	Diğer kağıt ve kartonlar	7.280.979	8.799.814	9.310.041	6.948.698	9.297.027
4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka halinde)	11.418.463	11.430.528	11.820.288	8.556.303	8.548.926
4823	Diğer kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz lif tabakaları	5.798.193	6.040.688	6.360.492	5.742.847	6.290.407
4821	Kağıt veya kartondan her cins etiketler	3.862.584	4.374.144	4.782.378	4.294.629	4.567.115
4820	Kağıt veya kartondan kayıt defterleri, hesap defterleri, sipariş defterleri vb.	3.871.428	4.521.090	4.769.764	3.902.762	4.323.767
4803	Tuvalet ve yüz temizliği için ince kağıt, havlu ve kağıt peçete	2.362.351	2.691.471	3.044.802	2.702.795	3.023.126
4813	Sigara kağıdı(kesilmiş, şekil verilmiş olsun olmasın)	1.423.147	1.631.363	1.863.460	1.776.256	1.761.007
4806	Bitkisel parşömen, yağ geçirmez kağıtlar, çizim kağıtlarıve kristal kağıt	1.265.807	1.402.550	1.516.738	1.276.306	1.555.335
4814	Duvar kağıtları ve benzeri duvar kaplamaları, cam kağıtları	1.022.647	1.319.453	1.447.653	1.282.611	1.534.119
4808	Oluşlu kağıt ve kartonla, rulo veya tabakalar halinde	1.280.573	1.560.249	1.602.908	1.275.813	1.449.782
4817	Mektup zarfları, kartları, resimsiz kartpostallar ve haberleşme kartları	1.121.158	1.277.628	1.319.402	1.056.458	1.055.561
4809	Karbon kağıdı, kendinden kopya eden kağıt ve diğer kopya veya transfer kağıtları	1.159.114	1.174.225	1.193.130	943.526	1.044.320
4807	Yapıştırma suretiyle elde edilen kağıt ve kartonrulo veya tabaka halinde	681.354	733.619	766.393	583.393	675.130
4816	Karbon kağıdı, kendinden kopya eden kağıt ve diğer kopya veya transfer kağıtları (4809 pozisyonundakiler hariç)	695.197	756.664	792.201	600.880	667.583
4822	Kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan bobinler, masuralar, makaralar vb.	331.900	357.195	380.986	302.392	351.149
4812	Kağıt hamurundan filtre edici blok ve levhalar	119.643	131.418	158.559	129.733	139.522
4815	Kağıt veya kartondan yer kaplamaları (kesilmiş olsun olmasın)	7.536	17.439	20.028	15.157	23.039
TOPLAM		150.840.366	170.344.336	183.021.244	155.100.226	171.387.161

Kaynak: Trademap, 2011

TÜRKİYE'DE KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜ

1.Türkiye’de Kağıt-Karton Üretim ve Tüketimi: Türkiye’de kağıt-karton sektöründe faaliyet gösteren 46 üretici bulunmaktadır. Sektördeki firmaların çoğu orta büyüklüktedir. 2009 yılında İstanbul Sanayi Odası’na belirlenen “Türkiye’nin İlk 500 Sanayi Kuruluşu” arasında kağıt sektöründe faaliyet gösteren 10 firma yer almıştır. Bu firmalar; Dentaş, Hayat Kimya, İpek Kağıt, Kartonsan, Meteksan, Modern Karton, Mondi Tire Kutsan, Olmuksa, Ontex ve Umur Basım’dır.

Türkiye’nin kağıt ve kağıt ürünleri üretimi 2009 yılında 5,4 milyon ton civarında gerçekleşmiştir. Yıllar itibariyle Türkiye kağıt ve kağıt ürünleri üretimi aşağıdaki gibidir:

Yıllar İtibariyle Türkiye Kağıt ve Kağıt Ürünleri Üretimi (Bin Ton)					
	2005	2006	2007	2008	2009
TOPLAM	5.090,22	4.782,53	5.294,99	4.934,66	5.427,42

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, <http://www.tuik.gov.tr>

Batılı ülkeler ambalaj normları ve standartları geliştirerek atıkları azaltma yoluna giderken, diğer taraftan da ambalaj atıklarını toplayıp yeniden sanayiye kazandırma konusunda yoğun emek ve para harcamaktadırlar. Bu konuda ilk düzenleme "Alman Ambalaj Yönetmeliği" kapsamındaki "Yeşil Nokta"; 1 Ocak 1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu tarihten itibaren Almanya’daki tüm ambalajların geri alınması ve işlenmesi zorunluluğu söz konusu olmuştur. Yeşil Nokta, ürün ambalajının ekolojik yönden uygunluğunu gösteren bir işarettir. Satış ambalajının üzerindeki Yeşil Nokta tüketiciye o ambalajın yeniden kullanılabilceğini veya geri dönüşümünün yapılabileceğini göstermektedir. Almanya’ya ambalajlı mal satan her ihracatçı, malın ambalajının geri alınmasını garanti etmek zorundadır. Eğer bunu sağlayamıyorsa ambalajların geri toplanması için kurulmuş olan şirketlerle anlaşıp Yeşil Nokta lisansı almak zorundadır.

Almanya’nın öncülüğünü yaptığı bu sistem Belçika, Fransa, Benelux ülkelerini takiben tüm AB ülkelerinin ayrı ayrı benimsediği bir yapıya kavuşmuştur. Bu nedenle, AB’nin ilgili organları biraraya gelerek tüm ülkelerin ortak kullanımına dönük "Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Direktifi (94/62/EEC)"ni Aralık-1994’de kabul etmiştir. Bu direktif tüm AB üyesi ülke devletlerini, hükümetlerini ve firmalarını kapsamaktadır. Söz konusu direktif ülkemizde de 2007 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğe göre Türkiye’nin kağıt ambalaj atıklarının geri kazanım oranı hedefleri aşağıda yer almaktadır;

Türkiye’nin Kağıt Ambalaj Atıklarının Geri Kazanım Oranı Hedefleri	
Yıllar	Hedeflenen Oran (%)
2007	35
2008	35
2009	36
2010	37
2011	38
2012	40
2013	42
2014	44
2015	48
2016	52
2017	54
2018	56
2019	58
2020	60

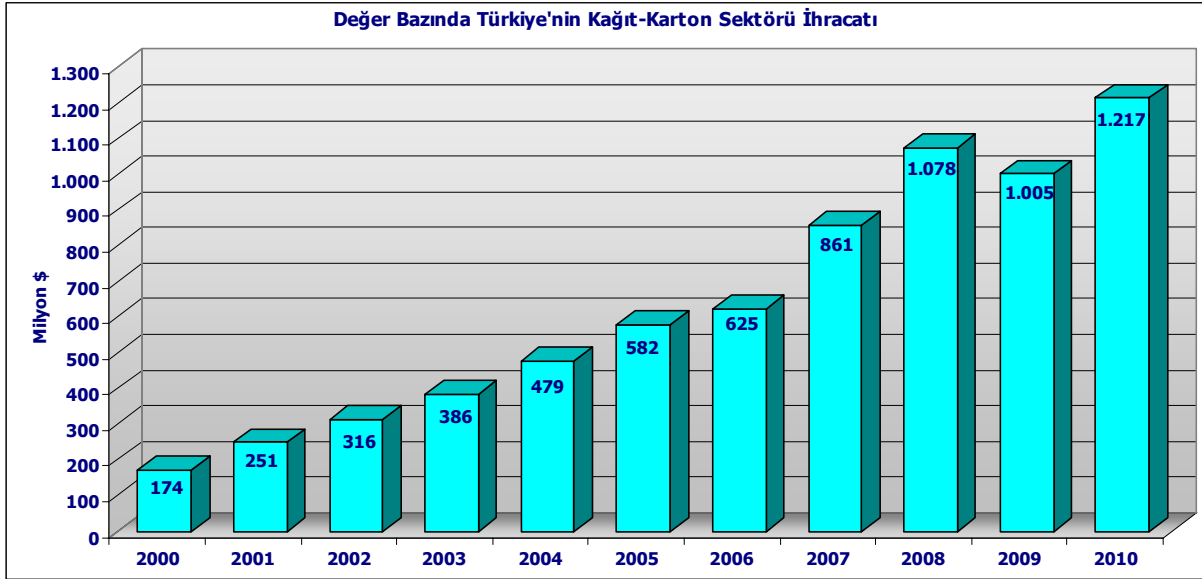
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından açıklanan 2008 yılı Ambalaj ve Ambalaj Atıkları İstatistiklerine göre %35 olan kağıt/karton geri kazanım oranı hedefi, %288 olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılında 1.913.000 ton atık kağıt geri kazanılırken, 2010 yılında 2.231.400 ton atık kağıt geri kazanılmıştır. Atık kağıt geri kazanma oranı 2010 yılında %41,8 oranında gerçekleştirilmiştir.

Kağıt tüketimi bir ülkenin sosyal, kültürel ve endüstriyel gelişmesi ile yakından ilgili olup, kağıt karton tüketimi bir uygarlık ölçüsü olarak kabul edilebilmektedir. Ülkemizdeki kağıt tüketimi üretim ve ithalattaki artışa paralel olarak artmaktadır.

Türkiye, dünya sıralamalarına bakıldığında; kağıt-karton tüketiminde 16. sırada ve üretiminde ise 25. sıradadır. Bu durum, Türkiye'nin net kağıt-karton ithal eden bir ülke olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Türkiye'nin sektördeki ithalatı ihracatının 2 katından fazladır. Dolayısıyla, Türkiye'nin kağıt-karton sanayinde büyümeye açık bir ülke olduğu rakamlardan açıkça görülmektedir.

2. Türkiye'nin Kağıt-Karton İhracatı: Son on yıllık gelişimine bakıldığında; Türkiye'nin kağıt-karton ihracatı, 2009 yılındaki ekonomik kriz nedeniyle yaşanan küçük düşüş dışında, sürekli artış göstermiştir. Türkiye, 2000 yılında 174 milyon \$ değerinde kağıt-karton ihraç ederken, 2010 yılına gelindiğinde söz konusu sektörden ihracatını 1,2 milyar \$'a kadar yükseltmeyi başarmıştır. Türkiye'de 2010 yılında yaklaşık 6615 firma kağıt-karton sektöründe ihracat gerçekleştirmiştir.

Kaynak: TÜİK verileri

Ülkelere Göre Türkiye'nin Kağıt-Karton Sektörü İhracatı (\$)							
Sıra	Ülke	2009		2010		2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		Miktar (kg)	Değer (\$)	Miktar (kg)	Değer (\$)		
1	Irak	40.733.330	102.789.415	71.093.696	174.822.380	70,1	14,4
2	İsrail	51.161.360	57.376.006	44.163.195	66.541.268	16,0	5,5
3	Yunanistan	49.602.817	58.822.591	51.440.327	63.410.144	7,8	5,2
4	İngiltere	40901336	48073766	48.969.183	55.921.875	16,3	4,6
5	Azerbaycan	20.419.288	48.376.287	20.046.535	53.295.721	10,2	4,4
6	İran	24.222.196	35.489.667	29.844.317	50.704.217	42,9	4,2
7	Bulgaristan	35264824	45453609	35.957.199	45.756.831	0,7	3,8
8	Rusya Fed.	15.887.606	42.764.793	17.737.454	44.465.675	4,0	3,7
9	Romanya	23.263.051	52.955.007	20.692.390	40.385.488	-23,7	3,3
10	Ukrayna	20.859.441	40.930.854	20.053.018	39.049.457	-4,6	3,2
	Diğerleri	233.852.953	471.847.302	301.921.173	582.483.124	23,4	47,9
	TOPLAM	556.168.202	1.004.879.297	661.918.487	1.216.836.180	21,1	100,0

Kaynak: TÜİK verileri

Kağıt-Karton Sektör Raporu

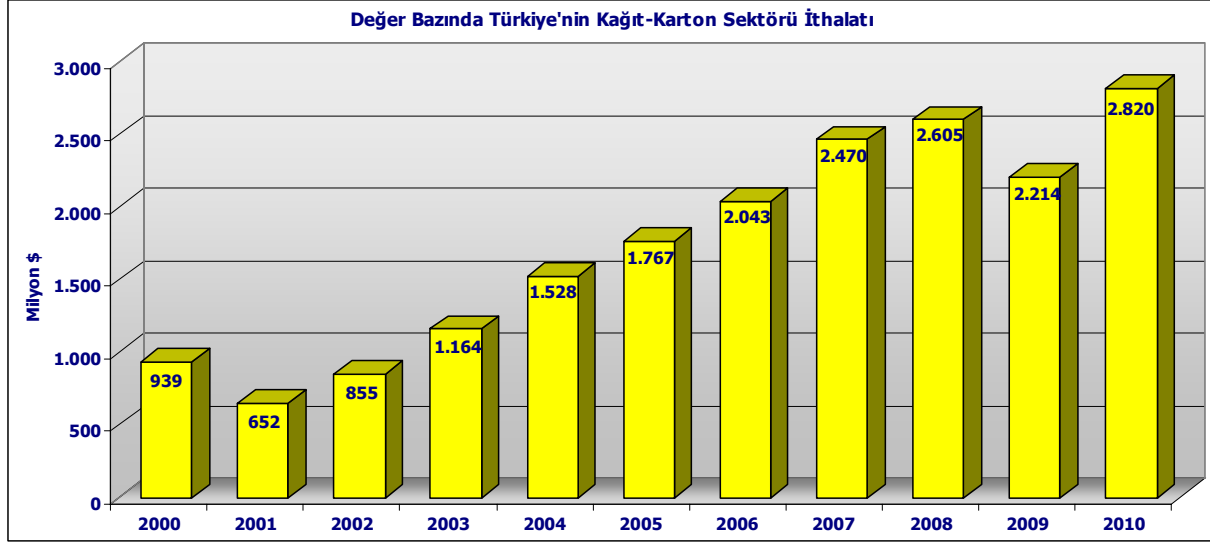
2010 yılında Türkiye'nin kağıt-karton sektöründen en fazla ihracat yaptığı ülke Irak olmuştur. Sektörde Türkiye'nin toplam ihracatının %14,4'ü Irak'a yapılmış olup, bu ülkeye 174 milyon \$ değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir. Sektör ihracatında ikinci sırayı İsrail almış ve 66,5 milyon \$'la söz konusu ülke Türkiye'nin kağıt-karton ihracatından %5,5 oranında pay almıştır. Bu ülkeleri sırasıyla Yunanistan (%5,2), İngiltere (%4,6) ve Azerbaycan (%4,4) takip etmiştir.

Ürün Grupları Bazında Türkiye'nin Kağıt-Karton Sektörü İhracatı (Bin \$)							
G.T.İ.P.	Ürün Tanımı	2008		2009		2010	
		Miktar (Ton)	Değer	Miktar (Ton)	Değer	Miktar (Ton)	Değer
4818	Tuvalet kağıtları, ev işleri veya sağlık amacıyla kullanılan kağıtlar	145.761	453.309	153.035	460.531	175.647	570.388
4819	Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadandan veya selüloz lif tabakalardan muhafazalar	113.704	211.881	118.089	209.964	147.192	250.264
4803	Tuvalet ve yüz temizliği için ince kağıt, havlu ve kağıt peçete	66.320	82.791	60.056	62.695	60.383	73.001
4811	Kağıt, karton, selüloz vatk ve selüloz liften tabakalar(sıvanmış, emdirilmiş, kaplanmış)	36.938	54.477	33.231	57.050	39.752	62.999
4810	Kaolin veya diğer inorganik maddeler ile kaplanmış kağıt-karton	59.271	48.318	40.133	34.490	55.776	45.542
4805	Diğer kağıt ve kartonlar	100.432	48.950	76.356	28.010	93.990	43.523
4821	Kağıt veya kartondan her cins etiketler	2.795	34.214	3.083	30.099	3.872	37.819
4823	Diğer kağıt, karton, selüloz vatk ve selüloz lif tabakaları	17.985	39.354	16.740	35.773	18.850	35.593
4820	Kağıt veya kartondan kayıt defterleri, hesap defterleri, sipariş defterleri vb.	8.117	26.974	7.514	24.258	7.801	24.042
4804	Birincil elyaf kağıt ve kartonları	13.350	12.882	8.502	5.282	19.832	15.111
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton(yazma, basma ve diğer grafik işlerinde kullanılan)	20.529	24.286	17.118	16.193	12.838	14.223
4814	Duvar kağıtları ve benzeri duvar kaplamaları, cam kağıtları	1.132	6.411	1.570	9.210	2.212	11.170
4817	Mektup zarfları, kartları, resimsiz kartpostallar ve haberleşme kartları	9.573	18.698	6.501	14.894	4.075	9.583
4822	Kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan bobinler, masuralar, makaralar vb.	6.054	5.597	6.744	5.442	10.052	8.535
4813	Sigara kağıdı(kesilmiş, şekil verilmiş olsun olmasın)	115	535	1.012	4.326	1.540	5.727
4808	Oluklu kağıt ve kartonla, rulo veya tabakalar halinde	2.064	2.248	2.050	1.899	4.393	4.610
4807	Yapıştırma suretiyle elde edilen kağıt ve kartonrulo veya tabaka halinde	3.530	3.092	2.078	1.580	1.938	1.784
4806	Bitkisel parşömen, yağ geçirmez kağıtlar, çizim kağıtlarıve kristal kağıt	404	788	487	942	553	971
4809	Karbon kağıdı, kendinden kopya eden kağıt ve diğer kopya veya transfer kağıtları	515	1.016	545	929	343	677
4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka halinde)	1.036	709	999	560	608	503
4816	Karbon kağıdı, kendinden kopya eden kağıt ve diğer kopya veya transfer kağıtları (4809 pozisyonundakiler hariç)	549	927	286	528	184	483
4812	Kağıt hamurundan filtre edici blok ve levhalar	39	197	40	227	86	287
TOPLAM		610.212	1.077.653	556.168	1.004.879	661.918	1.216.836

Kaynak: TÜİK verileri

2010 yılında kağıt-karton sektöründen Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı kalem 570 milyon \$'la tuvalet kağıtları, ev işleri veya sağlık amacıyla kullanılan kağıtlar olmuştur. Onu 250 milyon \$'la kağıttan, kartondan, selüloz vatkadandan veya selüloz lif tabakalardan kutular izlemiştir.

3.Türkiye'nin Kağıt-Karton İthalatı: Türkiye kağıt-karton ithalatı 2000 yılında 939 milyon \$ iken, 2010 yılında 2,8 milyar \$ değerinde gerçekleşmiştir.

Kaynak: TÜİK verileri

2010 yılında Türkiye'nin en fazla kağıt-karton ithal ettiği ülke 484 milyon \$'la Almanya olmuştur. Türkiye'nin toplam ithalatının %17,2'si Almanya'dan yapılmış olup, onu %10,8'le ABD, %9,4'le Finlandiya, %7,5'la İsveç ve %6,3'le Çin takip etmiştir.

Ükelere Göre Türkiye'nin Kağıt-Karton Sektörü İthalatı (\$)							
Sıra	Ülke	2009		2010		2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		Miktar (kg)	Değer (\$)	Miktar (kg)	Değer (\$)		
1	Almanya	277.857.882	410.367.242	342.250.773	484.146.863	18,0	17,2
2	A.B.D.	284.834.692	172.307.230	402.255.691	303.902.274	76,4	10,8
3	Finlandiya	197.659.383	190.974.579	289.206.208	263.872.169	38,2	9,4
4	İsveç	245859924	213905012	232.824.039	210.366.500	-1,7	7,5
5	Çin	104.881.360	114.380.090	135.754.568	177.296.919	55,0	6,3
6	İtalya	100.477.285	131.901.634	161.402.660	173.873.090	31,8	6,2
7	Rusya Fed.	743222387	141180516	243.049.780	153.013.298	8,4	5,4
8	Fransa	74.783.271	86.076.504	95.273.410	100.666.288	16,9	3,6
9	Avusturya	86.396.189	82.072.108	104.604.029	99.298.181	21,0	3,5
10	Kanada	119.680.967	76.494.470	143.944.269	87.437.476	14,3	3,1
	Diğerleri	598.358.178	594.467.208	737.780.905	765.869.390	28,8	27,2
	TOPLAM	2.834.011.518	2.214.126.593	2.888.346.332	2.819.742.448	27,4	100,0

Kaynak: TÜİK verileri

2010 yılında kağıt-karton sektöründe Türkiye'nin en fazla ithalat yaptığı kalem 600,8 milyon \$'la kaolin veya diğer inorganik maddeler ile kaplanmış kağıt-karton olmuştur. İkinci mal grubu ise 478,9 milyon \$'la sıvanmamış kağıt ve kartondur (yazma, basma ve diğer grafik işlerinde kullanılan). Türkiye'nin en fazla ithal ettiği üçüncü kalem 353,5 milyon \$'la birincil elyaf kağıt ve kartonlardır.

Kağıt-Karton Sektör Raporu

Ürün Grupları Bazında Türkiye'nin Kağıt-Karton Sektörü İthalatı (Bin \$)							
G.T.İ.P.	Ürün Tanımı	2008		2009		2010	
		Miktar (Ton)	Değer	Miktar (Ton)	Değer	Miktar (Ton)	Değer
4810	Kaolin veya diğer inorganik maddeler ile kaplanmış kağıt-karton	547.740	569.897	555.172	512.299	634.809	600.850
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton(yazma, basma ve diğer grafik işlerinde kullanılan)	321.624	375.759	322.964	310.981	491.260	478.982
4804	Birincil elyaf kağıt ve kartonları	408.656	291.974	910.170	224.896	511.912	353.500
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar(sıvanmış, emdirilmiş, kaplanmış)	96.611	304.235	100.557	282.258	127.079	326.117
4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka halinde)	536.397	395.413	469.097	294.970	510.958	299.436
4805	Diğer kağıt ve kartonlar	303.082	212.942	321.450	170.742	423.838	257.900
4819	Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadana veya selüloz lif tabakalardan kutular, muhafazalar	27.621	67.940	30.345	57.088	32.545	68.571
4818	Tuvalet kağıtları, ev işleri veya sağlık amacıyla kullanılan kağıtlar	13.594	50.614	18.099	72.790	16.433	67.500
4820	Kağıt veya kartondan kayıt defterleri, hesap defterleri, sipariş defterleri vb.	4.071	50.929	3.353	37.269	6.618	62.078
4813	Sigara kağıdı(kesilmiş, şekil verilmiş olsun olmasın)	11.070	51.228	12.247	54.031	13.939	55.469
4809	Karbon kağıdı, kendinden kopya eden kağıt ve diğer kopya veya transfer kağıtları	28.233	42.830	23.118	34.286	36.652	52.772
4823	Diğer kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz lif tabakaları	23.080	57.122	20.884	44.875	16.756	39.699
4821	Kağıt veya kartondan her cins etiketler	2.044	40.429	1.985	35.663	2.439	38.848
4814	Duvar kağıtları ve benzeri duvar kaplamaları, cam kağıtları	2.842	19.332	3.158	19.515	5.851	30.959
4806	Bitkisel parşömen, yağ geçirmez kağıtlar, çizim kağıtları ve kristal kağıt	11.884	19.982	12.886	21.244	16.465	27.191
4803	Tuvalet ve yüz temizliği için ince kağıt, havlu ve kağıt peçete	7.559	14.337	8.914	13.781	12.242	19.425
4816	Karbon kağıdı, kendinden kopya eden kağıt ve diğer kopya veya transfer kağıtları (4809 pozisyonundakiler hariç)	9.545	17.675	6.143	10.342	8.259	14.684
4807	Yapıştırma suretiyle elde edilen kağıt ve kartonrulo veya tabaka halinde	10.545	10.419	7.711	6.824	12.077	9.804
4822	Kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan bobinler, masuralar, makaralar vb.	1.982	4.682	2.973	4.396	4.807	6.736
4808	Oluklu kağıt ve kartonla, rulo veya tabakalar halinde	2.835	4.935	2.364	3.939	2.637	5.611
4812	Kağıt hamurundan filtre edici blok ve levhalar	349	1.828	262	1.256	506	2.546
4817	Mektup zarfları, kartları, resimsiz kartpostallar ve haberleşme kartları	130	713	159	683	264	1.065
TOPLAM		2.371.495	2.605.213	2.834.012	2.214.127	2.888.346	2.819.742

Kaynak: TÜİK verileri

KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜ SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönler

- Ülke ekonomilerinin gelişmişlik düzeyi ile doğrudan bağlantılı olduğu net olan kağıt sektörü potansiyeli yüksek bir sektördür
- Teknoloji yoğun bir sektör olması
- Sektörün ihracatı düzenli olarak artmaktadır

Zayıf Yönler

- Ar-Ge Etkinliklerinin Yetersizliği
- Sektöre Yönelik Laboratuvarların Bulunmaması
- Yasaların Uygulanması ve AB'ye Uyumdaki Eksiklik
- Sektör Envanterinin Olmaması

Fırsatlar

- Kağıt modern dünyanın vazgeçilmez ürünüdür, bu sektör için doğal bir fırsat yaratmaktadır
- Kağıt insan ömrü boyunca en çok tüketilen sanayi ürünlerinden biridir
- Sektördeki firmalar teknoloji yoğun ve genellikle orta hatta büyük ölçekli firmalardır

Tehditler

- İç Piyasadan Hammadde Teminindeki Sorunlar
- İthal Hammadde Tedariği
- Bölgelere Göre Standart Olmayan Uygulamalar Olması
- Yasaların Uygulanması ve AB'ye Uyumdaki Eksiklik
- Atık Kağıt Sorunu
- Çevre Kirliliği

KAĞIT-KARTON SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

İç Piyasadan Hammadde Teminindeki Sorunlar: Hammadde fiyatları uluslararası piyasalara göre çok yüksek düzeydedir. Türkiye’de kağıt yapımına elverişli odun fiyatları 70-80 \$/ton arasında değişirken, bu fiyatlar dünyada 20-30 \$/ton seviyelerindedir.

Orman Genel Müdürlüğü tarafından tespit edilen hammadde fiyatları, sektörün dünya ile rekabetini sağlayacak seviyelere getirilmelidir. Bunun için aşağıdaki tedbirler alınmalıdır.

- İlave vergi yükleri mevcuttur. Türkiye’de hammadde fiyatlarının bu şekilde yüksek olmasının nedenlerinden biri, Orman İşletmeleri tarafından ihale yolu ile yapılan satışlarda, Ağaçlandırma Fonu (%3), Dellaliye (%1,5), Karar Pulu (%04,5) gibi toplamı %5’ e ulaşan vergiler bulunmasıdır. Ayrıca DİİB kapsamı dışındaki alımlardan da %3 oranında Bakanlık Fonu alınmaktadır. Böylece iç piyasa ihtiyaçları için hammadde temininde ilave vergi maliyeti %8’e ulaşmaktadır. Hammadde maliyeti üzerindeki bu ilave vergiler kaldırılmalıdır.
- İhale yoluyla yapılan satışlarda bedelin %40’ı peşin alınmakta %60’ı için ise 9 aylık bir dönem için %9 oranında vade farkı uygulanmaktadır. Vade farkı uygulaması kaldırılmalıdır.
- Orman İşletme Müdürlüklerince, imalatçı-ihracatçılara DİİB kapsamında, Orman Kooperatiflerine sağlanan koşullarla hammadde tahsisatı yapılmalıdır.
- Hammadde fiyatlarının Dünya ile rekabetçi fiyata getirilmesini engelleyen konularda yasal düzenleme yapılması ve Endüstriyel Orman Plantasyonuna geçiş teşvik edilmelidir.

Bununla beraber, kağıt sektörüne girdi sağlayan ham ve yardımcı maddelerin kalitelerinin düşük, maliyetlerin yüksek oluşu sektörde sıkıntı yaratmaktadır. Kağıt sektöründe ikinci en önemli girdi olan kaolin, kalsiyum karbonat gibi dolgu maddelerinin maliyetlerinin yüksek olması sektör için önemli bir sorundur.

İthal Hammadde Tedariği İle İlgili Sorunlar: Lif yonga odunu dışında kabuklu odun ithalatına izin verilmemesi sektör için sorun yaratmaktadır. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü’nce hazırlanan ve “ithal edilen endüstriyel odunun, gemi ambarında veya konteynırlarda fümigasyon işleminden geçirilerek ülkemize girişine izin verilmesi”ne imkan sağlayan yeni Zirai Karantina Yönetmeliği ile sadece Lif Yonga odunu için sorun çözülebilmiş, diğer kabuklu odunlarda ise sorun devam etmektedir.

Çözüm Önerisi: Başta kağıtlık olmak üzere lif ve yonga odunu dışında kalan odunların da fümige işleminden geçirilerek ithaline izin verilmelidir.

Enerji Giderleri Sorunu: Enerji fiyatlarının yüksekliği sektör için önemli bir sorundur. Ülkemizde rakip ülkelere göre elektrik fiyatlarının %60-70 oranında yüksek oluşu sektörün enerji kullanımının yoğun olması dolayısıyla, kağıt sektörü için büyük bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Kağıt üretiminde enerji giderlerinin toplam maliyetler içindeki payı %28-30 civarındadır. Bu durum sektörü piyasada oluşan fiyatlar karşısında hassas bir pozisyonda tutmaktadır.

Çözüm Önerisi: Sektörün rekabet edebilirliğinin artırılması için enerji yoğun kağıt makinelerine kaliteli ve ucuz enerji sağlanmalıdır. Enerji fiyatlarının düşürülmesi sektörün önünü açacaktır.

Ar-Ge Faaliyetlerinin Yetersizliği: Küreselleşen dünya ekonomisine istenen düzeyde entegre olabilmek için teknolojik gelişmenin sağlanmasında önemli rol oynayan Ar-Ge çalışmalarına sektörde yeterli önem verilmemektedir.

Çözüm Önerisi: Sektördeki bilgi birikiminin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi, araştırma faaliyetlerinin etkin, verimli biçimde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Sektöre Yönelik Laboratuvarların Bulunmaması: Akademik ve üretim çevrelerinin yoğun olarak bulunduğu İstanbul'da Ar-Ge çalışmalarının yapılabileceği iyi donanımlı kağıt-karton mamulleri laboratuvarlarının hizmet vermesi büyük önem taşımaktadır.

Yasaların Uygulanması ve AB'ye Uyumdaki Eksiklik: Başta Gıda Kodeksi olmak üzere gıdaların ambalajda satılmasını zorunlu kılan yasal mevzuata rağmen ekmek gibi pek çok üründe uygulamaya eksikliği bulunmaktadır. Avrupa Birliği ile uyum çerçevesinde ambalaj sektörüyle ilgili yasal düzenlemelerde hammadde teminini ve üretimi zor durumda bırakacak kimi hususlar vardır.

Çözüm Önerisi: Konuya yönelik çalışmalar yapılmalı ve sektöre özel politikalar uygulanmalıdır.

Sektör Envanterinin Olmaması: Sektöre yönelik veri bankasının oluşturulması ve sektör envanterinin çıkarılması, üretim rakamlarının daha net ve sağlıklı elde edilmesi ihracat ve ithalat ile ilgili analizlerin tahminlere dayalı olma olumsuzluğundan kurtaracaktır. Sektörde faaliyet gösteren firmaların üretim miktarı, kapasitesi, çalışan sayısı, dış ticaret hacmi gibi başlıca verilerinin bir araya getirilmesi, sektörün daha sağlıklı gelişmesine önemli bir katkıda bulunacaktır.

Bölgelere Göre Standart Olmayan Uygulamalar Olması: Kağıdın temel hammaddesi olan odun ithalatında Tarım İl Müdürlükleri'nden kaynaklanan standart olmayan uygulamalarla karşılaşmaktadır. Zirai Karantina Yönetmeliğine göre kabuksuz ve %20'nin altında nem oranına sahip yongalar için fumigasyon şartı aranmamalıdır. Yönetmeliğin bu hükmüne karşın bazı gümrük kapılarında mallar fümige edilmediği gerekçesiyle bekletilmektedir.

Atık Kağıt Sorunu: Çevre Bakanlığı'nın yayımladığı mevzuat ile atık kağıt üreten veya işleyen tesislerin serbest ticaret hakkı ellerinden alınmış, atık kağıdı toplama ve değerlendirme yetkisi belediyelerin imtiyaz tanıdığı şirketlere verilmiştir. Bu bağlamda;

- Atık kağıtların belediyeler tarafından kaynağında ayrı ayrı toplatılması sağlanmalıdır,
- Atık kağıtları toplama işi belediyeler tarafından ihale ile firmalara verilmektedir, ihaleyi alan firma topladığı atık kağıtları yüksek fiyattan atık kağıt işleyen firmalara satmaktadır,
- Atık kağıt ihracatı ile yerli atık işleyen firmaların hammaddesi yetersiz kalmaktadır,
- Eksik miktardaki atık kağıdın ithalatının 65 numaralı Gümrük Tebliğinin kapsamında yer alması sektörde faaliyet gösteren firmaları olumsuz etkilemektedir.

Bürokratik bu kısıtlama ve zorlamalar nedeniyle Türkiye'de kağıtta geri dönüşüm %40' larda kalmaktadır. Avrupa' da bu oran %60'ın üzerindedir.

Çözüm Önerisi: Çevre ve Orman Bakanlığı acilen söz konusu mevzuatı revize etmeli, sanayiciler atık kağıdını istediği gibi değerlendirebilmeli, atık kağıt işleyici firmaların önünü açmalıdır.

Çevre Kirliliği: Kağıt üretimi sırasında ortaya çıkan klorlanmış organik maddeler fenoller, furanlar ve dioksinler çevreye zarar vermektedir. Son yıllarda çevreye karşı duyarlı kimyasallar kullanılmakla birlikte yeterli olmamaktadır.

Çözüm Önerisi: Üzerinde çalışılan, ileri delignifikasyon pişirmesi, oksijen delignifikasyonu, elemental klorun klordioksit ile yer değiştirmesi ve ozon, oksijen veya peroksitle beyazlatma yöntemleri tüm fabrikalarda uygulanabilir hale getirilmelidir. Ayrıca selüloz ve kağıt sanayinde kirlilik parametreleri ve sınırlarıyla ilgili yönetmelik güncel hale getirilmelidir. Bu güncellemede AB mevzuatı göz önünde bulundurulurken, birbiriyle çelişen yasa ve yönetmelikler yeniden gözden geçirilmelidir.

SONUÇ

Ekonomik büyümeye son derece duyarlı olan kağıt sektörü son yıllarda dinamik bir yapı kazanmıştır. Özel sektör idaresindeki kuruluşların önemli bir bölümünde modernizasyon, kapasite artırma ve iyileştirme yatırımlarının son yıllarda artmasıyla üretimde önemli artışlar yaşanmaktadır.

Sektörde son yıllarda gerçekleşen modern yatırımlara ve özel sektörün katkılarına rağmen tüketim çok düşük düzeydedir. Ülkemizdeki okuma alışkanlığının ve kağıt ambalaj kullanımının diğer ülkelere göre daha az olması, özellikle Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde temizlik kağıtlarının kullanımının çok düşük düzeyde kalması, kağıt ve kağıt ürünleri tüketimini olumsuz etkileyen faktörlerdir.

Türkiye karton üretim ve tüketim marjını ekonomik kriz dönemleri hariç her yıl düzenli olarak artırsa da dünya marjlarına ulaşmayı henüz başaramamıştır.

Ülkemizde kağıt sektörü diğer sektörlerde olduğu gibi maliyet ve fiyat bakımından Avrupa ve Uzak Doğu ülkelerinden oldukça yüksek girdilere sahiptir. Global kağıt piyasalarında sadece yüksek kapasiteli ve yeni teknoloji kağıt üreticilerinin rekabet gücünü koruyabildiği günümüzde, Türk kağıt sektörünü koşulları sert bir rekabet beklemektedir. Kağıt sanayimizin ve kağıt sanayini girdi bakımından besleyen sanayi kollarının, AB ülkelerindeki eşdeğer sanayilerle maliyet yönünden rekabet edebilir düzeye getirilmeleri şarttır.

Kağıt sektörü için önem arz eden konulardan biri de atık kağıttır. Türkiye atık kağıt konusunda sahip olduğu potansiyeli değerlendirememektedir. AB'ye uyum çalışmaları çerçevesinde kağıt-karton sektöründe geri kazanılan kağıt miktarının artırılması büyük önem taşımaktadır.

Yoğun enerji kullanan sektörün elektrik enerjisinden ve doğal gazdan kaynaklanan maliyetlerinin azaltılması doğrultusunda belli indirimlerin sağlanması gereklidir.

Kağıt sanayinin ikinci en büyük girdisini kaolin, kalsiyum karbonat gibi dolgu maddeleri oluşturmaktadır. Ülkemizde bu gibi maddelerin özellikle kaolinin, birkaç firma dışında kaliteli üretimleri olmadığı gibi yeterli üretimleri de yoktur. AB ve diğer Avrupa ülkelerinde kağıt maliyetini düşürmek ve aynı zamanda kaliteyi iyileştirmek için artan oranlarda dolgu maddesi kullanılmaktadır. Ülkemiz genelinde kaolin kullanımını yeterli düzeye getirmek önem taşımaktadır.

Tüm bunlarla beraber, kağıt sanayine eleman yetiştiren mevcut meslek okullarının programları yeni teknolojilere uygun olarak güncelleştirilmeli, uygulama ağırlıklı olmalı ve sektörle işbirliği içinde çalışır hale getirilmelidir. Üniversitelerin mühendislik bölümlerinin müfredatına kağıt sanayii ile ilgili dersler alınmalıdır. Konuda faaliyet gösteren ileri teknoloji sahibi ülkelerdeki benzer kuruluşlarla işbirliği önem taşımaktadır.

Küreselleşen dünya ekonomisine istenen düzeyde entegre olabilmek için teknolojinin bir parçasını üretme zorunluluğu vardır. Bunun için de Ar-Ge çalışmalarının fiilen yapılabildiği oluşumlara gereksinim vardır. Sektördeki bilgi birikimin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi, sektörde büyük eksikliği duyulan araştırma faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için Ar-Ge laboratuvarlarının bu amaca yönelik olarak yapılandırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Ülkemiz kağıt sanayinin ithalatının azaltılıp ihracatının artırılarak uluslararası alanda hak ettiği yere kavuşmasını sağlamak için, sektörün sorunlarının hızla çözülmesini sağlamak ve son on yıldır sürekli artış göstererek içindeki büyük ihracat potansiyelini açıkça ortaya koyan Türkiye kağıt-karton sanayinin gerçek büyüklüğünü tüm dünyaya göstermek gerekmektedir.

ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ

KAYNAKLAR

- Kağıt ve Karton Ürünleri Raporu/İGEME Sektör Araştırmaları (www.ibp.gov.tr)
- Kağıt-Karton Mamulleri Sektör Raporu-Mart 2008-İİB
- Kağıt Sektörü Profil Araştırması-Hilal Usta-İTO
- Kağıt Sektörü Değerlendirme Raporu-Ekim 2001-OAİB
- Selüloz ve Kağıt Sanayi Vakfı (www.sksv.org/tr/)
- Trademap (www.trademap.org)
- TÜİK verileri (www.ekonomi.gov.tr)

TÜRKİYE'NİN BAŞLICA KAĞIT-KARTON ÜRETİCİ VE İHRACATÇI FİRMALARI LİSTESİ

UNVAN	ADRES	SEMTİ	İLÇESİ	İLİ	TEL	FAKS	E-MAIL	WEB
PROCTER AND GAMBLE TÜK.MAL.SAN A.Ş.	SERİN SK.NO:9 KOSIFLER İŞ MRKZ A BLOK KAT:12		KADIKÖY	İSTANBUL	0 216 4638000	0 216 4638364		
ALTUNKAYA İNŞ.NAK.GIDA TİC. A.Ş.	G.MUHTAR PAŞA BLV. KALYON İŞM. KAT:4 NO:10/14			GAZİANTEP	0 342 2151313	0 342 2151021	info@altunkaya.net	http://www.altunkaya.net
KIMBERLY-CLARK TÜK.MALL.SAN.VE TİC.A.Ş.	YAYALAR MH.TANDOGAN CD.N.2		PENDİK	İSTANBUL	0 216 3961993	0 216 3961995		
EKOM ECZACIBAŞI DIŞ TİC. A.Ş.	BÜYÜKDERE CAD. NO.193		ŞİŞLİ	İSTANBUL	0 212 3399372	0212 3241642		
HAYAT KİMYA SAN.A.Ş.	MAHIR İZ CAD.NO:23		ÜSKÜDAR	İSTANBUL	0 216 5544000	0 216 4740060	hayat@hayat.com.tr	
EREN TEKS.TİC.VE SAN.A.Ş.	MERKEZ MAH.ÇINAR CD.KAVAK SK. NO:39			BAHÇELİEVLER	0 212 6398900	0 212 6398939		
ONTEK TUKETİM ÜRÜN.SAN.VE TİC.A.Ş.	ASENA SOK. NO: 2	YENİBOŞNA		BAHÇELİEVLER	0 212 4110900	0 212 5990395	serkang@ontexglobal.com	www.canbebe.com
EYVAP INTERNATIONAL DIŞ TİC. A.Ş.	AYAZGAĞA MAH. KEMERBURGAZ CAD NO:1		ŞİŞLİ	İSTANBUL	0 212 2892300	0 212 2892340	gkarabay@eyvap.com.tr	www.eyvap.com.tr
KARTONSAN KARTON SAN.TİC.A.Ş.	PR.DR. BULENT TARGAN SK. PAK İŞ MRK.N:5 K:3	GAYRETTEPE		İSTANBUL	0 212 2732000	0 212 2732170	kartonsan@kartonsan.com.tr	www.kartonsan.com.tr
AMCOR TOBACCO PACKAGING İZMİR GRAVÜR BASKI SAN.TİC.A.Ş.	İZMİR ATATÜRK ORG. SAN. BÖLG. 10006/1 NO:6		ÇİĞLİ	İZMİR	0 232 3768758	0 232 3767946	isil.atalar@alc.com	www.alcan.com
PHILSA PHILIP MORRIS SABANCI SİGARA VE TUTUN SAN.TİC.A.Ş.	7 EYLÜL PHILSA CAD NO:32		TORBALI	İZMİR	0 232 8501111	0 232 4252202	aziz.sahin@pmintil.com	
EKOL OFSET MATBAACI.TES.AMB. SAN.VE TİC.A.Ş.	MERKEZ KOYU YENİMAHALLE EKOL SOKAK NO:4		ŞİŞLİ	İSTANBUL	0 212 8868100	0 212 7289295	sibel@ekolofset.com	www.ekolofset.com
DUDO İTH.VE İHR.PAZ. A.Ş.	ATATÜRK ORG. SAN. BÖLG.MUSTAFA İNAN CD. N:41			ARNAVUTKÖY	0 212 7714606	0 212 7714626	lhracat@dpack.com.tr	
FRIMPEKS KİMYA VE ETİKET SAN. TİC. A.Ş.	MERMEÇİLER SAN.SİT.8.CAD. NO:15	YAKUPLU		İSTANBUL	0 212 8671000	0 212 8751277	export@frimpeks.com.tr	www.frimpeks.com.tr
MAYR-MELNHOF GRAPHIA İZMİR KARTON SAN.VE TİC.A.Ş.	TURAN MAH.TAS TEPE MEVKİİ			TİRE	0 232 5135252	0 232 5135253		www.mm-packaging.com
MARMARA PAM.MENS.SAN.VE TİC. A.Ş.	TEKSTİLKENT KOZA PLAZA A BLOK K:9 NO:33-36			ESENLER	0 212 4383636	0 212 4383645	info@marmarapamuklu.com	www.marmarapamuklu.com
PAKSEL KİMYA SAN.VE TİCARET AŞ.	MERTER İŞMERKEZİ NO:2 K:10 D:61-62			GÜNGÖREN	0 212 4815546	0 212 4815549	l.kumru@paksel.com.tr	www.paksel.com.tr
OYKA KAĞIT AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	CEYHAN YOLU ÜZERİ 12. KM. ADANA ÇİMENTO FABRİKASI İÇİ 01321			CEYHAN	0 322 3329240	0 322 3329426	ilker.cavdar@oyka.com.tr	www.oyka.com.tr www.oylum.com
YAŞAR DIŞ TİC.A.Ş.	GAZİOSMANPAŞA BULVARI BATTI İŞHANI NO:10/1 KAT 3-4-5	KONAK		KONAK	0 232 4890121	0 232 4256667	info@yasardis.com.tr	www.yasardis.com.tr
AMBER INTERNATIONAL A.Ş.	AYDINLAR MAH.BAHAEDDİN NAKİBOĞ LU BULV.3002 NL.CD.NO:6			ŞEHİTKAMİL	0 342 3289840	0 342 3289846	lhracat@muratinternational.com	
MAKBAŞ ALUMİNYUM PROFİL İNŞAAT SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	MÜCAHİTLER MAH.9 NOLU CAD. GÜNEŞ İŞ MRK.KAT:3 NO:13-14-15			ŞEHİTKAMİL	0 342 3231713	0 342 3231716	info@makbas.com.tr	
CEMAL SALA ÇAVUŞOĞLU TİC.İTH. İHR.VE SINIR TİC.	CENGİZ TOPEL CAD.NO:177			YÜKSEKOVA	0 438 3514874	0 438 3512271		
TETRA PAK PAKETLEME SANAYİ VE TİCARET LTD.ŞTİ.	ANKARA KARAYOLU 29.KM			KEMALPAŞA	0 232 8701100	0 232 8782428	info@tetrapak.com	www.tetrapak.com
KALE NOBEL AMBALAJ SAN.VE TİC. A.Ş.	DTM BLOKLARI A-2 NO:20-20		YEŞİLKÖY	BAKIRKÖY	0 212 4657460	0 212 4657469	kalenobel@kalenobel.com.tr	www.kalenobel.com.tr
YAYLI CARDEŞLER PAZARLAMA VE TİCARET LTD.ŞTİ.	CUMHURİYET CAD. NO:110			MERKEZ	0 476 2277965	0 476 2278221	lhracat@yaycili.com.tr	
PAKTEN SAĞLIK ÜRÜN.SAN.VE TİC. A.Ş.	2.ORGANİZE SANAYİ BÖL.VALİ MUA MMR GÜLER BULV.BATI 3 CAD N.6			ŞEHİTKAMİL	0 342 3374550	0 342 3374555	pakten@pakten.com	www.pakten.com
OLMUKSA INTERNATIONAL PAPER - SABANCI AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	SABANCI CENTER			BEŞİKTAŞ	0 212 2812151	0 212 2808931	muksad@olmuksa.com.tr	
ERUSLU SAĞLIK ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİC.A.Ş.	2.ORGANİZE SAN.BÖLGESİ MUAMMER GÜLER BLV.BATI 2.CAD.NO:19			GAZİANTEP	0 342 3372050	0 342 3372052		
LEVENT KAĞIT SAN.VE TİC.A.Ş.	KEMAL PAŞA YOLU 25.KM P.K 15			KEMALPAŞA	0 232 8770416	0 232 8770674	leventkagit@leventkagit.com.tr	www.leventkagit.com.tr
ESTA İNŞAAT SAN.İSTİTİK VE DI S.TİC.A.Ş.	VALIKONAĞI C.AKKAVAK S. KARAHAN APT.N.19-21 K.1 D-5			ŞİŞLİ	0 212 2918070	0 212 2916010	pmydatakin@esta-group.com	www.esta-group.com
MONDİ TİRE KUTSAN KAĞIT VE AMBALAJ SANAYİ A.Ş.	BEKLEME MEVKİİ			TİRE	0 232 5121156	0 232 5123871	exporting@tireskutan.com.tr	www.tireskutan.com.tr
ACARSA GIDA TEKS.İNŞ.TAŞ.İTH. İHR.SAN.VE TİC.A.Ş.	İNÇİLİPİNAR MAH.M.AKSOY BULV. F&H İŞ MER. KAT:5 NO:2			ŞEHİTKAMİL	0 342 2154595	0 342 2153885	acarsa@acarsa.com.tr	www.acarsa.com.tr
SEGEZHA AMBALAJ SAN.VE TİC.A.Ş.	CUMHURİYET MAH. 315 SOK. NO:3		YAZIBAŞI	TORBALI	0 212 3373019	0 212 3373020	behr@segezhaambalaj.com	
E.U.R.O PAP.KAĞIT VE TEM.ÜR. SAN.VE TİC.A.Ş.	YEDİ EYLÜL MAH.PHILSA CAD.NO:36		TORBALI	İZMİR	0 232 8531144	0 232 8531181		www.europap.com.tr
KOMBASSAN KAĞIT MATBAA GIDA VE TEKSTİL SAN.VE TİC.A.Ş.	KONYA YOLU ÜZERİ 2 KM			KAZIMKARABEKİR	0 338 3112901	0 338 3112900	tektstil@kombassan.com.tr	www.komgida.com.tr
POŞETSAN AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	İKİTELLİ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ ATATÜRK BULVARI NO: 102 K.4 D: 17		İKİTELLİ	BAŞAKŞEHİR	0 212 5494422	0 212 5494492	info@posetsan.com	www.posetsan.com
HAYAT TIBBİ ALETLER ÖLÜKLÜ MUKAVVA SAN.VE TİC.A.Ş.	KUŞTEPE CAD.İZMEN SİTESİ B1-92		MECİDİYEKÖY	ŞİŞLİ	0 212 2177848	0 212 2112449	info@hayatsiringa.com	www.hayatmedical.com
İSTANBUL GIDA DIŞ TİC.A.Ş.	DAVUTPAŞA CD.NO:10			ZEYTİNBURNU	0 212 5676800	0 212 5650000		
NORM AMBALAJ SAN.VE TİC.A.Ş.	ÇOBANÇEŞME MH.29. EKİM CD.NO:1/8			BAHÇELİEVLER	0 212 4518500	0 212 4517733	info@normambalaj.com	www.normambalaj.com
İŞIKLAR AMBALAJ PAZ.AŞ.	ÇUBUKLU MAH. ORHAN VELİ KANIK CD YAKUT SK. ERYILMAZ PLAZA NO:3 K:2			BEYKÖZ	0 216 5370000	0 216 5370371	info@isiklar.com.tr	
KASTAMONU ENTEGRE AĞAC SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	MAHIR İZ C. NO: 23			ÜSKÜDAR	0 216 5543000	0 216 4740064	iguner@kastamonuenteigre.com.tr	www.kastamonuenteigre.com.tr
KOZOĞLU KAĞIT KARTON ÜRÜNLERİ PAZ.SAN.VE TİC.A.Ş.	OSMAN PAŞA CAD.NO:21			BAGCILAR	0 212 4745314	0 212 5504623	kozoglu@kozoglu.com.tr	
ASAS AMBALAJ BASKI SAN.VE TİC. A.Ş	İNÇİLİR PINAR MAH.3.CAD. AKINALAN İS HANI K:2 D:4			ŞEHİTKAMİL	0 342 2308554	0 342 2303273	asas@asas.com.tr	www.asas.com.tr
ARSAN KİMYA SAN.VE TİC.A.Ş.	İSİSO SAN.SİT. U-1 BLOK NO:12 HOŞDERE KOYU MEVKİİ			BUYUKÇEKMECE	0 212 6230500	0 212 6230504	arsan@arsankimya.com	www.arsankimya.com
FAMILY PETROL ÜRÜN.VE TARIM ÜR.ÜN.İÇ VE DIŞ TİC.LTD ŞTİ	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KARŞISI AKINALAN İŞ MERK.KAT:2 NO:6			ŞEHİTKAMİL	0 342 2211078	0 342 2303094	mehmetselecuikaydin@hotmail.com	
İSA KAĞIT SAN.PAZ.İTH.İHR.VE DIŞ TİC.LTD.ŞTİ.	MERSİN YOLU ÜZERİ 9 K.M.			ADANA	0 322 4411072	0 322 4410016	isa@isakagit.com	www.isakagit.com
GÜL OFSET AMBALAJ SAN.VE TİC. A.Ş.	ATATÜRK MAH ATATÜRK CAD NO:12			ESENYURT	0 212 6892000	0 212 6890538	skayunu@gsilamballay.com.tr	
SİCPA ASSAN ÜRÜN GÜVN.SANAYİ VE TİC.A.Ş.	YAYLA MH.D-100 KARAYOLU RUYA SK.NO:2			TUZLA	0 216 5811050	0 216 4467660	ozlemtanriseven@sicpaassan.com	
KAPLAMIN AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET HALK A.Ş.	İZMİR ANKARA KARAYOLU 25.KM NO.158			KEMALPAŞA	0 232 8770855	0 232 8781448	hasanenergin@cukurova-sca.com	
SOM KİMYA SANAYİ VE TİC.A.Ş.	ESENTEPE M. YAKAÇIK CAD. MUALLİM SEDAT BEY S. NO:7			KARTAL	0 216 3065420	0 216 3748246	info@somkimya.com	www.somkimya.com
HAS-PET İTH.İHR.VE PAZ.LTD.ŞTİ	TURGUT REİS MH.BARBOROS CD.GIYMİKENT SİT.B1 BLOK NO:43/44 ATIŞALANI			ESENLER	0 212 4380610	0 212 4380612	info@has-pet.com	
BARAN AMB.SAN.VE TİC.A.Ş.	AOSB.10002 SOKAK NO:5	ATATÜRK ORG. S	ÇİĞLİ	İZMİR	0 232 3767380	0 232 3767398	info@baranambalaj.com.tr	
SEGEZHA PACKAGING PAZARLAMA A.Ş.	CUM.MAH.315 SOK.NO:3	YAZIBAŞI		İZMİR	0 232 8539004	0 232 8539006	behic@segezha.com.tr	
SİSECAM DIŞ TİC.A.Ş.	İSTİKLAL CAD.TERKOS ÇIKMAZI NO 2			BEYOĞLU	0 212 3134700	0 212 3134805	sefe@sisecam.com	www.sisecam.com.tr
ZARF DIŞ TİCARET LTD.ŞTİ	FEVZİ ÇAKMAK MAH.HEKİM SUYU CAD.NO:16	ARNAVUTKÖY		ARNAVUTKÖY	0 212 6188485	0 212 6175357	www.yenerzarf.com.tr	www.yenerzarf.com.tr
ÖZSA PAZARLAMA TEKS.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	MERMEÇİLER SAN.SİT.8.CADDE NO:111			BEYLİKDÜZÜ	0 212 4416313	0 212 4413735		
ACARGRUP PAZ.DIŞ. TİC.A.Ş.	MERKEZ MAH.BEYSAN SANAYİ SİT BİRLİK CAD. NO:26 ACAR BİNASI	YAKUPLU		BEYLİKDÜZÜ	0 212 4221834	0 212 4221804	acar@acar-group.com	www.acar-group.com
TRANSMAR ULUS.NAK.İTH.İHR.İNŞ. VE TURZ.LTD.ŞTİ.	1.CAD.ŞUMERBANK ÜSTÜ NO:2			MARDİN	0 482 2122348	0 482 2123378		
ENPAY ENDÜSTRİYEL PAZARLAMA VE YATIRIM A.Ş.	KARADENİZLİLER M. FATİH C. NO: 147/A		İZMİT	KOCAELİ	0 262 3495820	0 262 3495830	e.bayraktar@enpay.com	www.enpay.com.tr
FORM MUKAVVA AMB.SAN.VE TİC.LTD D.STİ.	İNÖNÜ MAH.YAVUZ SULTAN SELİM CD.NO:60	AYRANCILAR	TORBALI	İZMİR	0 232 8548383	0 232 8548454	info@formambalaj.com.tr	www.formambalaj.com.tr
SİNANGİN MATBAACILIK AMBALAJ SANAYİ TİC.LTD.ŞTİ	100.YIL MAH.MATBAACILAR SİT.3 CAD. NO:213	KEMALPAŞA	BAGCILAR	İSTANBUL	0 212 6290412	0 212 6290063	info@sinangin.com.tr	www.sinangin.com.tr
OVA-SCA PACKAGING AMBALAJ SAN.VE TİC.A.Ş.	ADANA YOLU ÜZERİ BEYDEĞİRMENİ MEVKİİ PK: 33470			TARŞUS	0 324 6163101	0 324 6163100	ova.sca@cukurova-sca.com	www.oves.com.tr
ATLAS OFSET MAT.VE AMB.SAN.A.Ş.	HALKALCI CAD. NO: 264	SEFAKÖY	KUÇUKÇEKMECE	İSTANBUL	0 212 6989320	0 212 6989576	aqilomer@atlasofset.com.tr	www.atlasofset.com
ÖZBEY HİDİYENİK ÜR.SAN.VE TİC. A.Ş.	İİ. ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ ARKASI			KARAMAN	0 338 2241546	0 338 2241549		
TERİZ DIŞ TİC.AŞ.	ORGANİZE SAN.BÖLGESİ 75. YIL BULVARI NO:12			BURSA	0 224 2422100	0 224 2438525	import@tece.com.tr	
BTM BİTÜMLÜ TECRİT MADDELERİ SAN.VE TİC.A.Ş.	ULUCAK KOYU MEVKİİ PK 30			KEMALPAŞA	0 232 8770402	0 232 8770410	info@btmpolpan.com.tr	www.btmpolpan.com.tr
ATLAS DAY.TUK.MAL.İNŞ.VE TEKS. ÜR.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	ÇAKIRAGA MAH.NAMİK KEMAL CD. NO:10/A			FATİH	0 212 5853444	0 212 5891625	atlas@atlasdtm.com	www.atlasdtm.com
AVERY DENNISON TEKS.ÜRÜN.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	TEM OTOYOLU ATIŞALANI MEVKİİ TEKSTİL KENT KOZA PLZ.A BLK.17			ESENLER	0 212 4674000	0 212 4674001	info.tr@eu.averydennison.com	www.paxar.com
DASA MİLAS AMBALAJ SAN.VE TİC.A.Ş.	MERKEZ MAH.SOMNEZ SOKAK NO-22/2			KUÇUKÇEKMECE	0 212 7235656	0 212 7235124	muhasebe@milasambalaj.com.tr	
SELKASAN KAĞIT VE PAKET. MALZ. İMALAT SAN.VE TİC.A.Ş.	ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ 2. KİSİM P.K. 199			MANİSA	0 236 2130273	0 236 2130278	selkasan@superonline.com	
GENTAŞ İÇ VE DIŞ TİC.NAK.TAŞ. LTD.ŞTİ.	İŞIKLAR MAH.CİZRE YOLU NO:105 MİDYAT			MİDYAT(ESTEL)	0 342 3251295	0 342 3248263		
SUPERPAK AMBALAJ SAN.VE TİC.AŞ.	YAZIBAŞI KASABASI			TORBALI	0 232 8538340	0 232 8538126	superpak@superonline.com	
ENSARLAR GIDA TEM.SAN.TİC.LTD. ŞTİ.	YÜZYL MAH.BARBOROS CAD.13.SOK. NO:4			BAGCILAR	0 212 4329795	0 212 6290370		
OĞUZ ÖLÜKLÜ MUK.VE. AMB.SAN.VE TİC.A.Ş.	İSTİKLAL MAH. UĞUR MUMCU CAD. NO: 30	SENYURT	ESENYURT	İSTANBUL	0 212 8865240	0 212 8865247	info@oguzambalaj.com	www.oguzambalaj.com
NADİR ALTUN TEMZİLİK MAD.GIDA İNŞ.SAN.İÇ VE DIŞ TİC.A.Ş.	İKİTELLİ OSB ATATÜRK BULVARI NO 206			BAŞAKŞEHİR	0 212 4443737	0 212 4443737		
ERDEM UNLU MAMÜLLERİ DIŞ TİC P A Z A.Ş.	İSTOÇ ERDEM PLAZA C.BLOK NO.27 ADA/25			SARİYER	0 212 6596991	0 212 6596990	erdemgd@hotmail	www.daib.org.tr
MİNELİ AMBALAJ MAKİNA SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	İNÖNÜ MAH.YAVUZ SULTAN SELİM CAD.NO:60			TORBALI	0 232 8548383	0 232 8548454		
OSTİM ENDST.YATIRIMLAR VE İSLT A.Ş.	100 YIL BULVARI NO: 99 OSTİM			ANKARA	0 312 3853409	0 312 3852419	info@ostimyatirim.com.tr	www.ostimyatirim.com.tr

ABACI KART SAN. VE TIC. AŞ.	SEYRANTEPE,YESİLCE MAH.ÇELİK SK.AKDENİZ İŞH.NO:69	SEYRANTEPE	KAĞITHANE	İSTANBUL	0 212 3243400	0 212 3243403	info@abaciacard.com	
DENTAS AMBALAJ VE KAĞIT SANAYİ A.Ş.	ANKARA KARAYOLU 7.KM ÜZERİ		DENİZLİ	DENİZLİ	0 258 2680580	0 258 2681085	akemal@dentas.com.tr	www.dentas.com.tr
DEVİRİM PETROL VE AMB.SAN.VE TIC.LTD.ŞTİ.	YENİ SANAYİ SİTESİ O-6 BLOK NO:8			TEKİRDAĞ	0 282 6731436	0 282 6734367	info@devrim.com.tr	www.devrim.com.tr
EGEM AMBALAJ SAN. VE TIC. A.Ş.	MANİSA ORGANİZE SANAYİ BÖL. EK REM ELGINKAN C. NO:3		MANİSA	MANİSA	0 236 2130424	0 236 2130425	info@egemambalaj.com.tr	http://www.egemambalaj.com.tr
GÜN ORMAN ÜRÜNLERİ TIC.LTD.ŞTİ.	REŞAT BEY MH.FUZULİ CD.YAĞMUR APT. ASMA KAT :1			MERKEZ	0 322 4588969	0 322 4588970		
YAKASAN YAPIŞKAN KAĞIT SAN.VE TIC.A.Ş.	CIHANGİR MEVKİİ SANAYİ SOK. NO: 8	AVCILAR	AVCILAR	İSTANBUL	0 212 4225540	0 212 4223494	yakasan@yakasan.com.tr	www.yakasan.com.tr
AMCOR FLEXIBLES İSTANBUL AMBALAJ SAN.VE TIC.A.Ş.	ESKİ İZMİT YOLU,TEPEÖRENKÖYÜ			KADIKÖY	0 216 5930200	0 216 5930214		
KOZMO KİMYA SAN.VE DİŞ TIC.LTD.ŞTİ.	HADİMKÖY İSTASYON MAH.DOKTOR MİTHAT MARTI CAD. NO 16			ÇATALCA	0 212 7712211	0 212 7712693	kozmo@kozmoimya.com	www.kozmakimya.com
ALKİM KAĞIT SAN.VE TIC.A.Ş.	ORGANİZE SANAYİ BÖL.KİROVAŞI MEVKİİ			KEMALPAŞA	0 232 8770606	0 232 8771845	m.gungor@alkimkağıt.com.tr	www.alkimkağıt.com.tr
MURAT INTERNATIONAL DİŞ TIC A.Ş.	1.ORGANİZE SAN.BÖL.2.CAD.N:22			ŞEHİTKAMİL	0 342 3289840	0 342 3289846		
SEHA KAĞITÇILIK DİŞ TIC. LTD.ŞTİ.	EVREN MH.BAĞAR CD.7/A			BAĞCILAR	0 212 6576233	0 212 4746452	sehakağıt@sehakağıt.com.tr	
AYKUTSAN AYDIN KUTU VE AMBALAJ SANAYİ TİCARET A.Ş.	ORG.SAN.BÖLGESİ 2/5 SOKAK NO:6			AYDIN	0 256 2591185	0 256 2591188	info@aykutsan.com.tr	www.aykutsan.com.tr
HEY DİŞ TİCARET A.Ş.	MAHMUTBEY MAH.HALKALI CAD.NO: 124/1			BAĞCILAR	0 212 4456220	0 212 4456383	info@heydis.com	www.heydis.com
HALLEY DUVAR KAĞITLARI VE AMB.SAN.VE TIC.A.Ş.	G.ALI RIZA GÜRÇAN CAD.METROPOL CENTER NO.31 KAT.7 D:27-28 MERTER	TOZKOPARAN		GÜNGÖREN	0 212 4817410	0 212 4817419	halley@halley.com.tr	www.halley.com.tr
YAŞAR AMBALAJ KAĞIT BOBİN SAN. VE TIC.A.Ş.	3 ORGANİZE SAN.BÖLG. BAŞPINAR			GAZİANTEP	0 342 3379460	0 342 3379465	bilgekeskin@yasarcore.com	http://www.yasarcore.com
ASLANBABA ÇOCUK BEZİ VE TEM.ÜR.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	AĞABURGAZ MAH.32.SOK.NO.7	KIRAÇ	ESENYURT	İSTANBUL	0 212 8869926	0 212 8869927	n.ertemal@hotmail.com.tr	www.aslanbaba.com.tr
POLİNOM İTH.İHR.TİC.LTD.ŞTİ	ÇAVUŞBAŞI CAD.SULH ÇIKMAZI SOK NO:10			İSTANBUL	0 216 3314427	0 216 3314429	polinom@e-kolay.net	
KAHRAMANMARAŞ KAĞIT SAN.VE TIC. A.Ş.	KOCAYOL CAD.İBRAHİMAGA SOK.7/3			İSTANBUL	0 216 3629256	0 216 3725131		
PARTEKS TEKSTİL VE KAĞIT SAN. TIC.LTD.ŞTİ.	ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ 39.CAD NO:1			KAYSERİ	0 352 3220025	0 352 3220029	info@partekspaper.com	
BEYAZ KAĞIT VE HİJYENİK ÜR.İNŞ SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	H.SABANCI ORG.SANAYİ BÖL.28 CD NO:5			YÜREĞİR	0 322 3944111	0 322 3944012	sekretarya@beyazkağıt.com.tr	www.beyazkağıt.com.tr
TEM KARTON KUTU AMBALAJ SAN.VE DİŞ TIC.LTD.ŞTİ	LEVENT MH. ALTZEREN SK. NO:15			BEŞİKTAŞ	0 212 8763101	0 212 8763108	info@temofset.com.tr	
MOPAK KAĞIT KARTON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	KİROVAŞI MEVKİİ PK:10			KEMALPAŞA	0 232 8770235	0 232 8770230	mopak@mopak.com.tr	www.mopak.com.tr